

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Markt 87

(Deinze, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2020A319
Februari-Mei 2020

NOTA

DEEL 1: RESULTATEN VAN HET VOORONDERZOEK MET
INGREEP IN DE BODEM

Voorafgaand:

- Verslag van resultaten bureauonderzoek (2019B99)
- Programma van maatregelen (2019B99)
- Melding prospectie met ingreep in de bodem (2020A319)

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Bart Bot, Elenora Vanbrabant

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert nv, Sint-Michiels-Brugge, 2020

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert nv aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Administratieve gegevens	7
2	Aanleiding	9
3	Synthese van het bureauonderzoek 2019B99	9
3.1	Situering	9
3.2	Geplande werken	11
3.3	Historische en archeologische situering	13
3.3.1	Historische situering	13
3.3.2	Archeologische situering	15
3.3.2.1	Archeologische vindplaatsen	17
3.3.2.2	Archeologische indicatoren.....	19
3.3.2.3	Toevalsvondst	19
3.4	Synthese	20
4	Beschrijving van de onderzoeksopdracht	21
5	Werkwijze en strategie.....	22
5.1	Motivering onderzoeksstrategie.....	22
5.2	Organisatie van het onderzoek	25
5.3	Advies specialisten en wetenschappelijke advisering	25
5.4	Selectie bronnen	25
6	Resultaten van het proefputtenonderzoek	26
6.1	Overzicht van de proefputten	26
6.2	Aardkundige opbouw/stratigrafie	30
6.3	Assesment sporen	37
6.3.1	Werkput 1	37
6.3.2	Werkput 2	37
6.3.3	Werkput 3	38
6.3.4	Werkput 4	38
6.4	Assesment vondsten	40
6.4.1	Aardewerk.....	40
6.4.2	Glas	41
6.5	Assesment stalen.....	42
6.6	Assesment conservatie	42
6.7	Datering en interpretatie	42
6.7.1	Middeleeuwse aanwezigheid	43
6.7.2	(Nieuwe)/Nieuwste tijden	43
6.8	Beantwoording van de onderzoeksvragen	45
7	Samenvatting	47
8	Bibliografie.....	47
9	Bijlagen.....	48
9.1	Plannenlijst	48
9.2	Sporenlijst.....	48
9.3	Vondstenlijst.....	48

9.4	Monsterlijst.....	49
9.5	Fotolijst.....	50

FIGURENLIJST

Figuur 1. Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: overgenomen uit bureaustudie 2019B99).	8
Figuur 2 Het plangebied op een orthofoto uit 2017. (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019B99)	10
Figuur 3 Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart. (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019B99).....	10
Figuur 4 Kelderplan weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (overgenomen uit bureaustudie 2019B99).....	11
Figuur 5 Vereenvoudigde weergave van de geplande werken op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017. (overgenomen uit bureaustudie 2019B99).....	12
Figuur 6: Deinze op het plan van Blaeu, 1649 (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019B99).	14
Figuur 7: Plan van de versterking Deinze door Goubet, 1694 (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019B99).....	14
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: overgenomen uit bureaustudie 2019B99).....	15
Figuur 9 Grondplan van de sleuf cai 159136. (bron: overgenomen uit bureaustudie 2020B99)	16
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: overgenomen uit bureaustudie 2019B99).	16
Figuur 11 Proefputtenplan: proefput 1 (6mx2m), proefput 2 (3mx3m), proefput 3 (5mx2m), proefput 4 (10mx2m). (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019B99).....	22
Figuur 12 proefputtenplan na de uitvoering van het archeologisch onderzoek op de meest recente orthofoto. (bron: geopunt).....	23
Figuur 13 Locatie van werkput 1 voor de start van de graafwerken.	24
Figuur 14 Locatie van werkput 3 net voor de start van de graafwerken.	24
Figuur 15 Aangelegde proefputten met maaiveldhoogtes (groen) en vlakhoogtes (rood). (bron: geopunt).....	26
Figuur 16 Proefput 1.....	27
Figuur 17 Proefput 2.....	28
Figuur 18 Proefput 3.....	28
Figuur 19 Proefput 4.....	29
Figuur 20 Grondplan met aanduiding van de aangelegde profielen.	30

Figuur 21 Gedigitaliseerde tekening profiel 1.	31
Figuur 22 Profiel 1.	31
Figuur 23 Gedigitaliseerde tekening profiel 2.	32
Figuur 24 Profiel 2 in werkput 2.	33
Figuur 25 Gedigitaliseerde tekening profiel 3.	34
Figuur 26 Profiel 3 (links) voor het instorten.	34
Figuur 27 Gedigitaliseerde tekening profiel 4.	35
Figuur 28 Profiel 4.	36
Figuur 29 Allesporenplan.	37
Figuur 30 vlakfoto van werkput 4.	39
Figuur 31 Randfragment en oorfragment uit S1.	41
Figuur 32 Glas uit S4.	42
Figuur 33 Sporenplan geprojecteerd op de Ferrariskaart (1777) (bron: geopunt)	44
Figuur 34 Sporenplan geprojecteerd op Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) (bron: geopunt)	44
Figuur 35 Sporenplan geprojecteerd op de Popp-kaart. (bron: geopunt).	44
Figuur 36 Thematische kaart op orthofoto. (bron: geopunt).	45

TABELLENLIJST

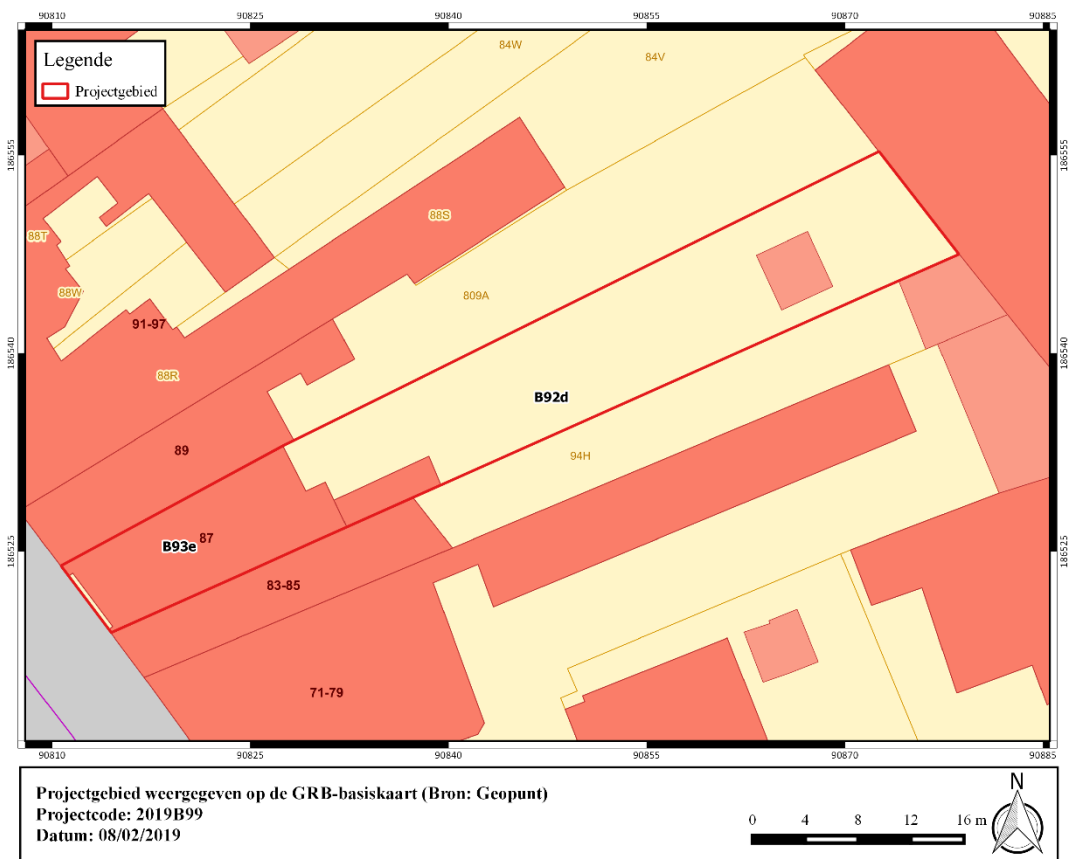
Tabel 1. Administratieve gegevens. De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	7
--	---

1 Administratieve gegevens

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Deinze
	Deelgemeente	/
	Postcode	9800
	Adres	Markt 87 9800 Deinze
	Toponiem	Markt 87
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 90807 Y _{min} = 186510 X _{max} = 90885 Y _{max} = 186564
b) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Deinze, Afdeling 1, Sectie B, nr's: 93 ^e , 92d Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	/	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Bot Bart (erkend archeoloog) Vanbrabant Elenora (assistent-archeoloog) Eggermont Shari (assistent-archeoloog) van de Dorpel Arno (assistent-archeoloog)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

Tabel 1. Administratieve gegevens. De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

Figuur 1. Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: overgenomen uit bureaustudie 2019B99).

2 Aanleiding

Aanleiding van het archeologisch proefonderzoek met ingreep in de bodem was de aanvraag van een omgevingsvergunning met betrekking tot stedenbouwkundige handelingen. In dit kader en volgens het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013 werd een bekrachtigde archeologienota verkregen. De archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 100 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 300 m² of meer bedraagt. De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt **569m²** vandaar was men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. Het plangebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als woongebied. Het projectgebied is gelegen in de vastgestelde archeologische zone van de historische stadskern van Deinze. Het terrein situeert zich noch binnen een archeologische site, noch binnen een zone waar geen archeologie te verwachten valt. De archeologienota¹ bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat er een proefonderzoek met ingreep in de bodem diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject². In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit proefonderzoek beschreven.

3 Synthese van het bureauonderzoek 2019B99

3.1 Situering

Het onderzoeksterrein is gelegen in de historische stadskern van Deinze, in de provincie Oost-Vlaanderen. Deinze is ten noorden begrensd door Vinkt, Zeveren en Meigem, in het oosten door Bachte-Maria-Lerne en Astene, in het zuiden door Petegem-aan-de-Leie en Machelen en in het westen door Grammene. Het plangebied grenst ten westen aan de Markt van Deinze. De overige zijden sluiten aan bij bebouwing en tuinpercelen. Ca. 170m² van het terrein bebouwd. De bebouwing betreft een rijwoning aan de straatzijde en een bijgebouw in het oostelijk deel van het plangebied. Bijkomend is - grenzend aan de rijwoning - ca. 40m² verhard. Het overige deel van het terrein is in gebruik als tuin met verspreide vegetatie in de vorm van struiken en bomen.

Het plangebied ligt ter hoogte van een zandige verhevenheid, in de alluviale zone van de Leie (type 3a op de quartair geologische kaart). Binnen het plangebied wordt de bodemopbouw gekarteerd als OB (bebouwde gronden).

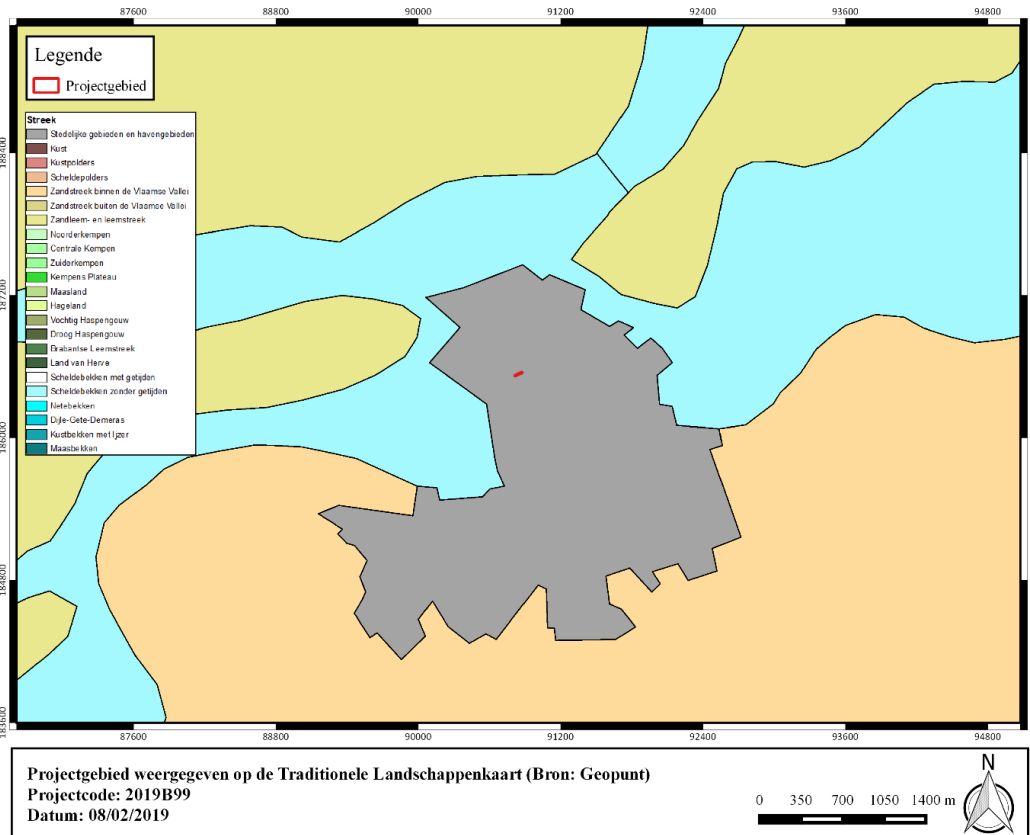
¹ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/10211>

² De aanwezige bebouwing werd voorafgaand aan het proefonderzoek afgebroken.

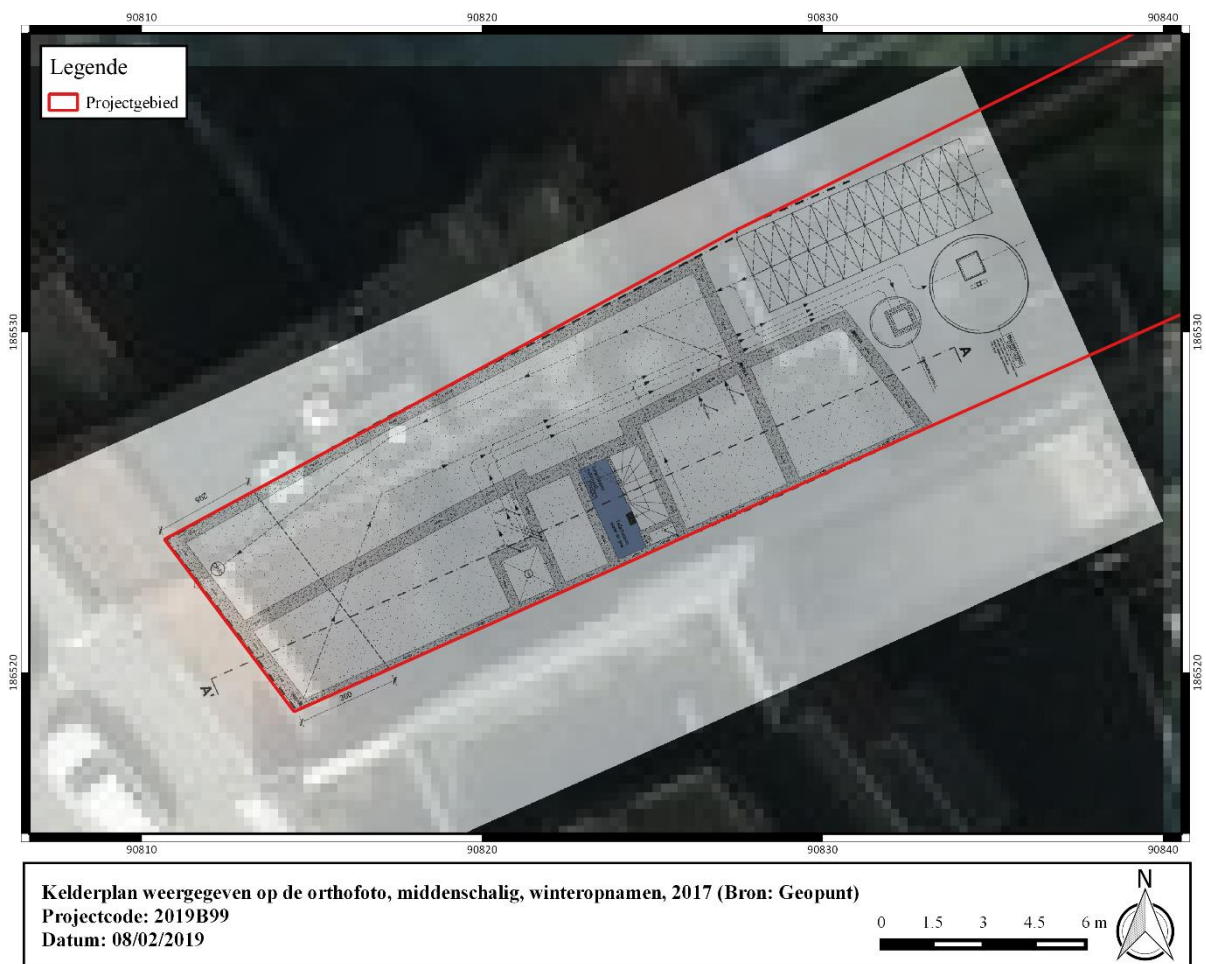
Figuur 2 Het plangebied op een orthofoto uit 2017. (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019B99)

Figuur 3 Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart. (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019B99)

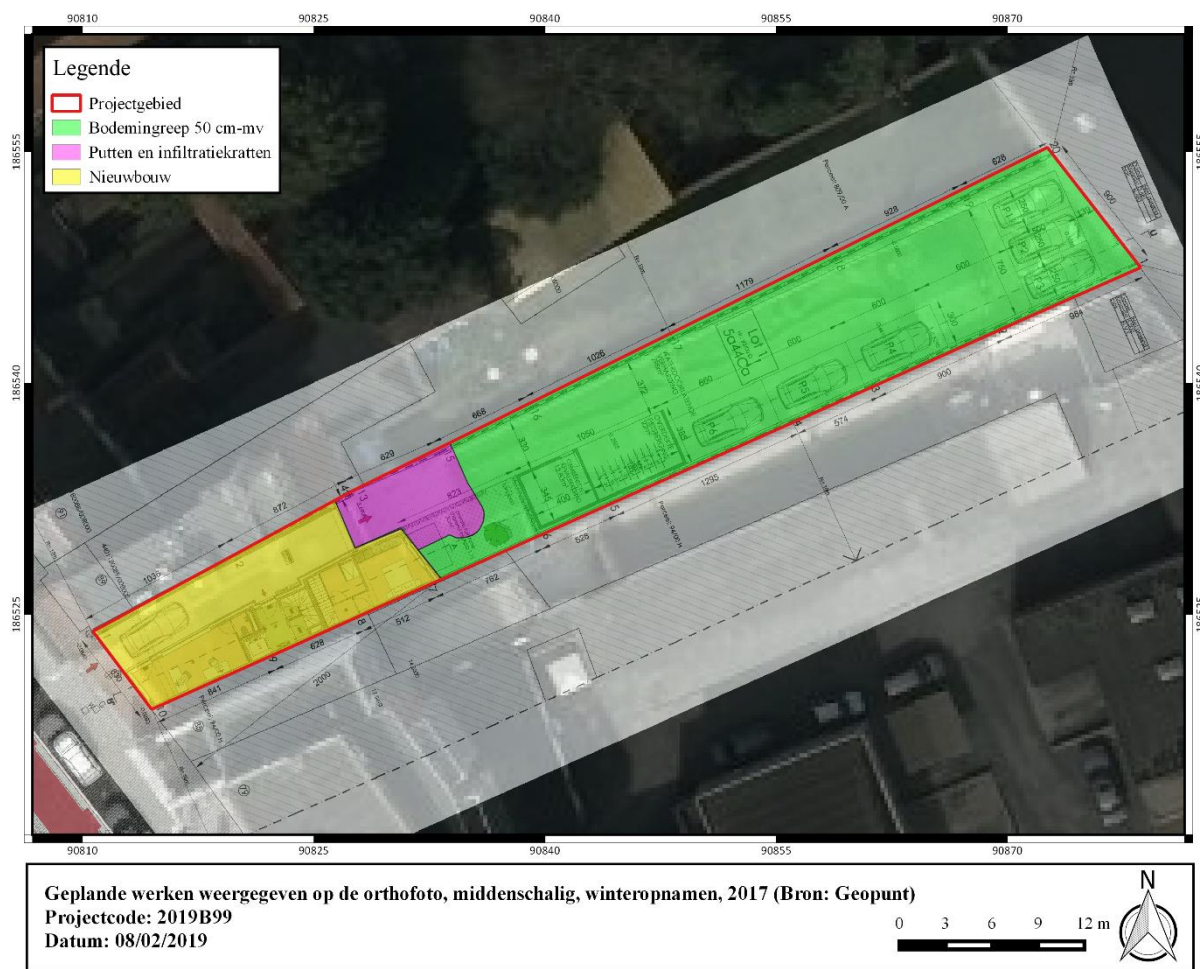
3.2 Geplande werken

De opdrachtgever plant de realisatie van een appartementencomplex bestaande uit 5 appartementen en een gelijkvloerse kantoorruimte. De nieuwbouw heeft een footprint van 133 m² en wordt gefundeerd door middel van sleuffunderingen tot vorstvrije diepte (ca. 90 cm-mv) en een vloerplaat (ca. 50 cm-mv). Enkel ter hoogte van de tellerlokalen en de liftschacht wordt een diepere uitgraving voorzien. In functie van de nieuwbouw wordt tevens nieuwe riolering gerealiseerd. Deze riolering zal in verbinding staan met infiltratiekratten (ca. 15 m²), een septische put (3.000 liter, ca. 2 m²) en een regenwaterput (10.000 liter, ca. 6,5 m²) die zich precies ten oosten van de nieuwbouw situeren. Op het gelijkvloerse niveau wordt een kantoorruimte voorzien. Ten noorden van deze kantoorruimte is er een ingang voor wagens die toegang zal verlenen tot de parkeergelegenheid in het oostelijk deel van het plangebied. De bovengrondse verdiepingen worden ingericht als appartementen. In het oostelijk deel van het plangebied wordt een inrit en parkeergelegenheid in waterdoorlatende verharding aangelegd over een oppervlakte van ca. 298 m². Hiertoe wordt een bodemingreep voorzien tot ca. 50 cm-mv. De parkeergelegenheid biedt plaats voor 6 voertuigen. Centraal wordt een overdekte fietsberging/gemeenschappelijke afvalberging gerealiseerd over een oppervlakte van 35 m². Deze fietsberging wordt aangelegd middels een vloerplaat van ca. 50 cm-mv. Er zijn geen funderingen nodig.

Figuur 4 Kelderplan weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (overgenomen uit bureaustudie 2019B99)

Figuur 5 Vereenvoudigde weergave van de geplande werken op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017. (overgenomen uit bureaustudie 2019B99)

3.3 Historische en archeologische situering

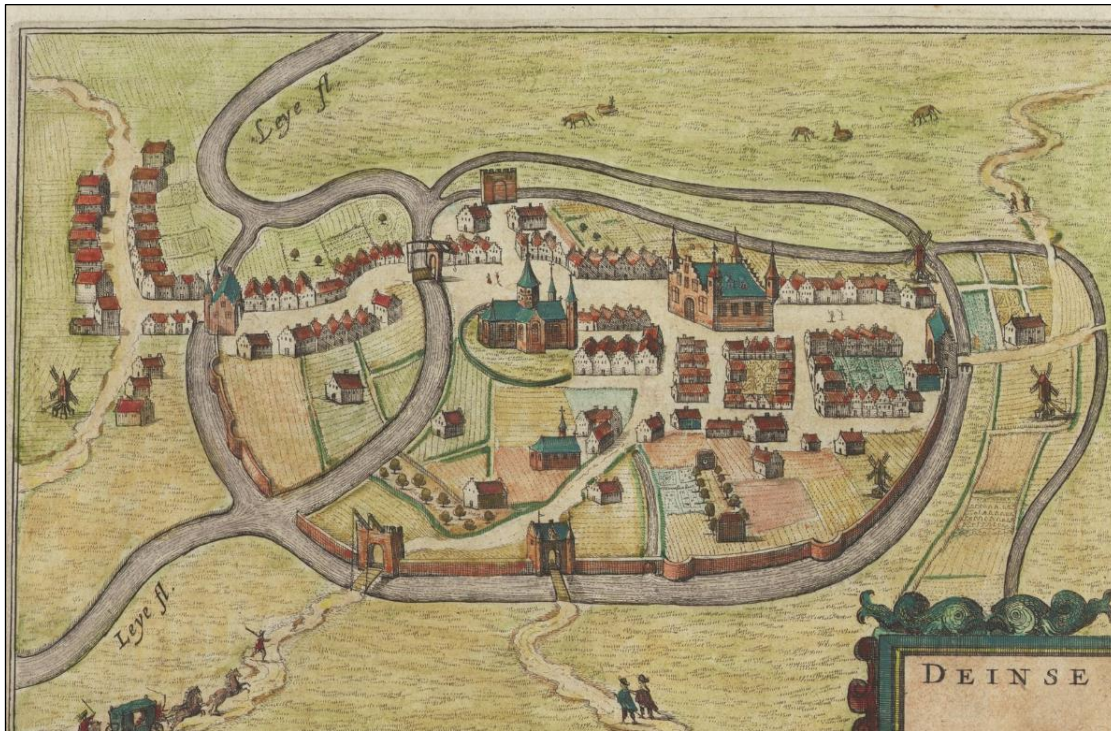
3.3.1 Historische situering³

De oudste vermelding van Deinze is als Dunsa, in een handschrift van de Vita Popponis uit het midden van de 11de eeuw. Dit werd vroeger etymologisch verklaard als ‘afgeleide van een donck (=zandige verhevenheid in een alluviaal gebied). Volgens recente bevindingen van Gysseling zou de benaming afkomstig zijn van Dhunasa (meander), hier de oorspronkelijke grote Leiebocht rond Deinze. Naast vroegere losse vondsten van onder meer silexartefacten uit de Steentijd leverde het onderzoek van de baggerspecie uit de Leie in 1974-1976 interessant archeologisch materiaal. Het betreft o.a. een vuurstenen spits uit de Tjongercultuur. Talrijk Romeins materiaal uit de 1ste tot de 3de eeuw kan mogelijk wijzen op een Romeinse nederzetting. Cassiman stelt dat Deinze vermoedelijk gegroeid is uit een kern van hofsteden rondom een plein, op een kleine, zandige verhevenheid bij de Leie. Ten noorden ervan zouden zich gemeenschappelijke akkers situeren op de kouterrug en de omgevende Leiemeersen. De Oostmeers, de Westmeers en de Koemeers deden dienst als gemeenschappelijke grasweiden en waren bereikbaar via drie dreven. In 840 werd reeds een kerk vermeld, gelegen op de linker Leieoever. De vroegste nederzetting ontwikkelde zich desalniettemin niet aan de Leie maar op de hierop gelegen straat, de heirbaan Oudenaarde-Brugge. Reeds in de 13de eeuw had Deinze het statuut van stad met een eigen keure, privileges en omwallingsrecht. In de 13de eeuw is er reeds sprake van versterkingen aan weersijden van de Leie. De Kaandel of stadsgracht werd gegraven onder graaf Gwijde van Dampierre, met verschillende toegangsbruggen of poorten, namelijk de Brugse Poort, Gentpoort en Oudenaardsepoort, waardoor Deinze een omsloten stad werd. In de 14de eeuw was Deinze een bloeiend economisch centrum geworden door de bewerking van wol, voornamelijk ‘ghesmoutte lakene’ daar Gent het monopolie had van fijn laken en vlas. Een ruim aantal Gentse wevers vonden er tewerkstelling. Door haar strategische ligging en concurrentiële positie t.a.v. Gent, had de stad meerdere malen te lijden onder aanvallen en brandschatting. Ondanks talrijke vernielingen in de 16de en de 17de eeuw kon Deinze zich als ambachts- en handelscentrum handhaven en hield de stad zijn wekelijkse markt en drie jaarmarkten. In de 18de eeuw bloeide de huisnijverheid van linnen en vlas en werden naast de talrijke brouwerijen jeneverstokerijen opgericht. Ook het ambacht van huidevetters en leerbewerkers was nog goed vertegenwoordigd. Het verbeteren van de grote steenwegen bevorderde handel.

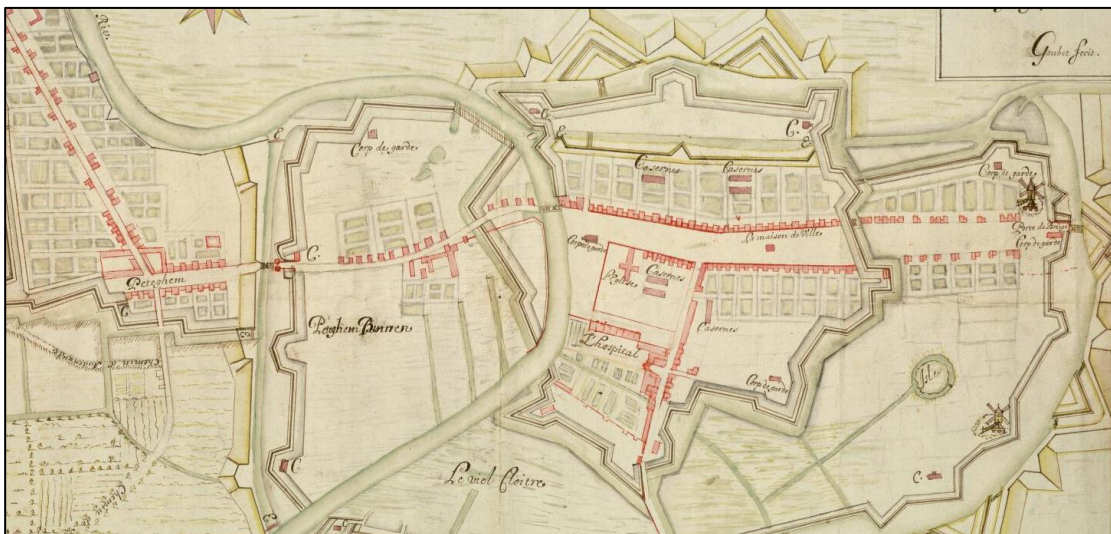
De kaart van J. Bleau geeft geen bebouwing weer langsheen de straatzijde van de Markt. Het achterliggende terrein is in gebruik als tuinzone/open ruimte. Op de kaart van 1694 is een ter hoogte van het plangebied een 17^e eeuwse Vaubanversterking waar te nemen. Het is op basis van historisch-cartografische bronnen niet met zekerheid te stellen of de Vaubanversterking (deels) is gerealiseerd. Uit de 19^e eeuwse cartografische bronnen echter blijken bepaalde defensieve structuren samen te vallen met perceelsgrenzen. Ook de vondst van een brede grachtstructuur die de markt dwarste (10 meter breed, 2,80 meter diep) kan mogelijk in verband gebracht worden met voornoemde Vaubanversterking. De vondst van een snaphaanslot van een musket plaatste deze gracht alvast in de correcte periode (CAI ID 159136). Gezien de lokalisering van deze gracht nabij het huidige plangebied is de kans reëel dat de gracht doorloopt tot het onderzoeksterrein. Op de Ferrariskaart is de Vaubanversterking ter hoogte van het plangebied niet langer weergegeven. De cartografische bronnen uit de 18^e en de 19^e eeuw geven bebouwing weer langsheen de straatzijde van de Markt. Het centrale en oostelijke deel van het plangebied zijn ingericht als tuinzone. Ten noorden van het onderzoeksterrein situeert zich een omvangrijk herenhuis.

³ Overgenomen uit bureaustudie 2019B99.

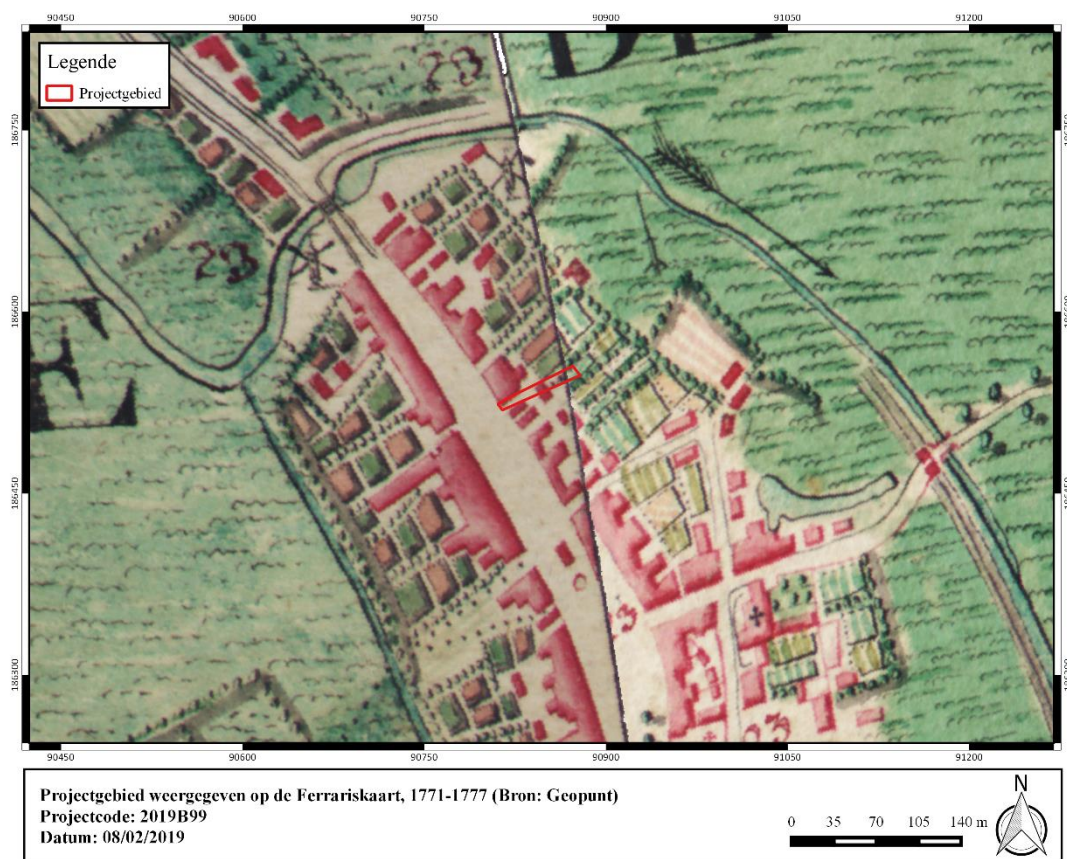

Figuur 6: Deinze op het plan van Blaeu, 1649 (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019B99).

Figuur 7: Plan van de versterking Deinze door Goubet, 1694 (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019B99).

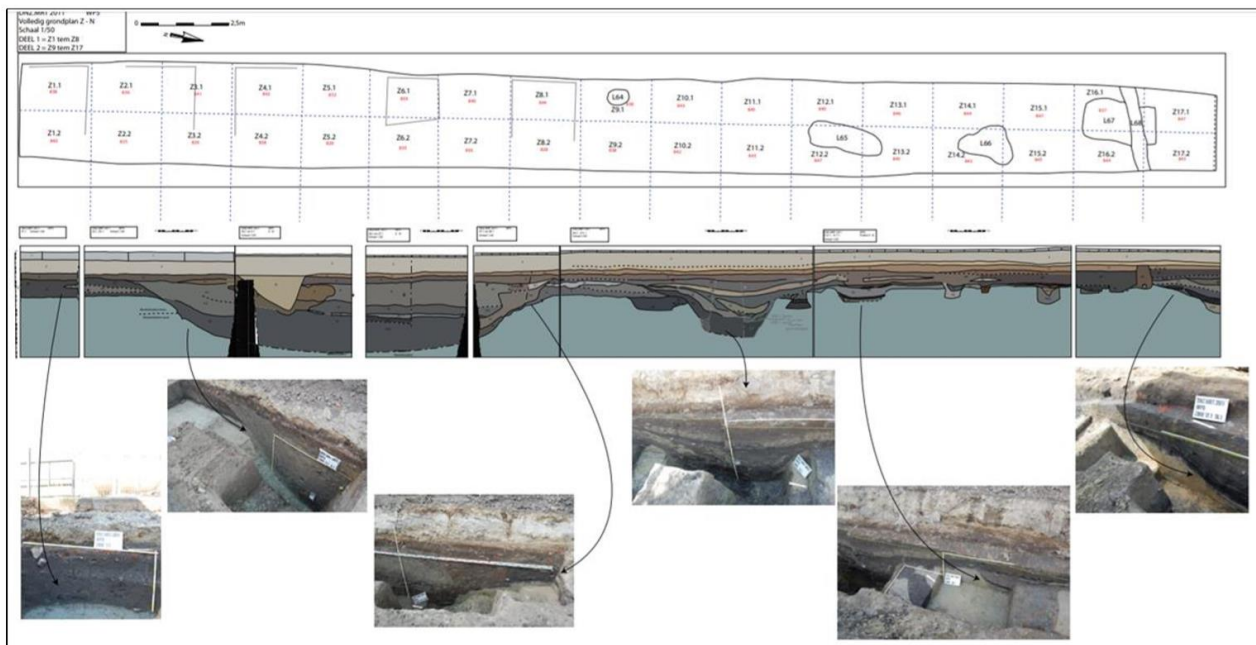

Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: overgenomen uit bureaustudie 2019B99).

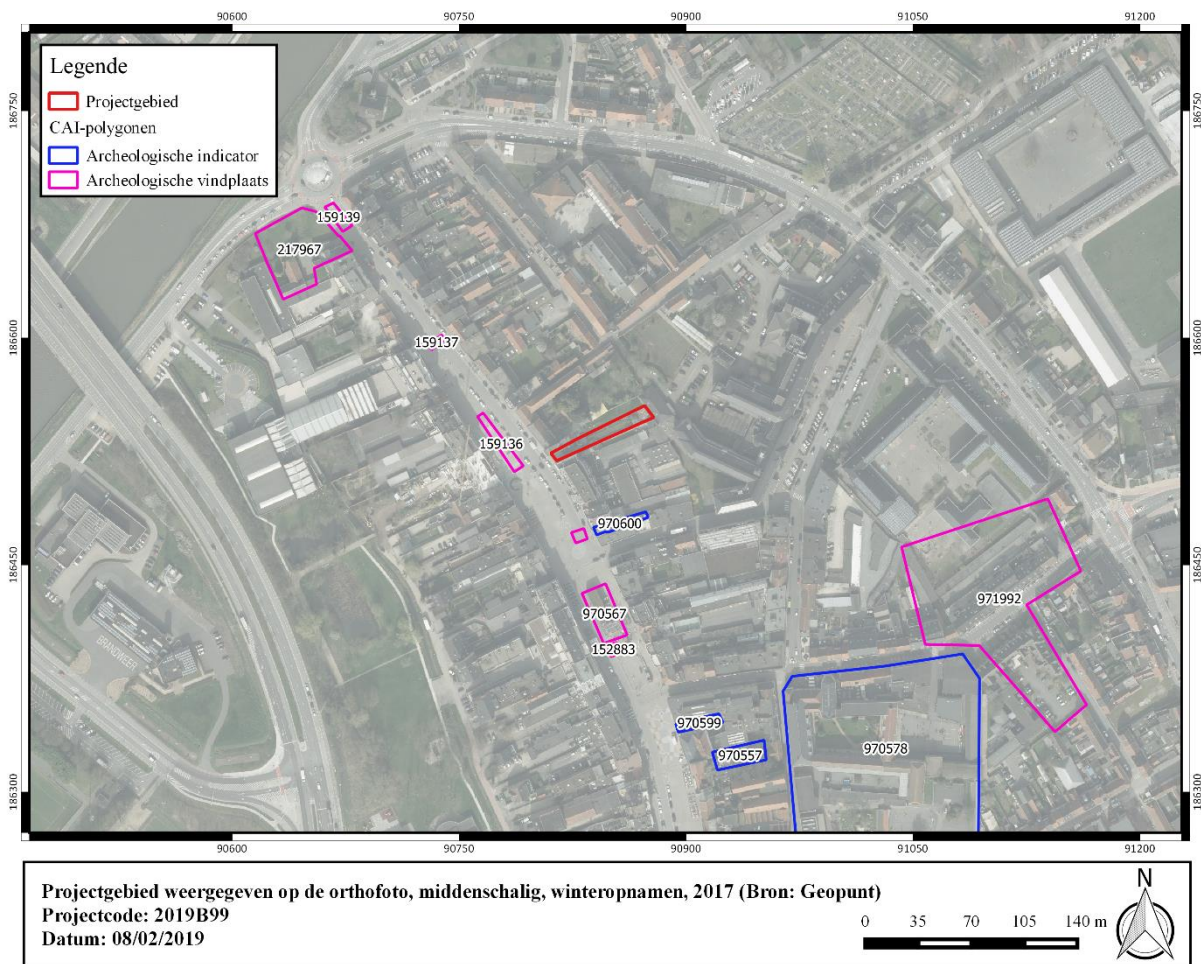
3.3.2 Archeologische situering

Precies ten westen van het plangebied is in 2010 een mechanische prospectie uitgevoerd (CAI 159136). Het betrof een proefsleuf van 35 op 2,5 meter tussen huisnummers 94 en 98 van de mark. Er werd voor een sleuf geopteerd aangezien er over de volledige lengte van de zone bomen zouden worden aangeplant. In de sleuf werd o.a. een gracht gelokaliseerd met een oost-west oriëntatie, dus dwars over de markt. De vulling van de gracht is complex. Allicht kunnen verschillende vullingsfasen en heraanleg onderscheiden worden. De gracht duikt in profiel geleidelijk naar beneden en duikt tot 282 cm onder de bestrating (6.39 m TAW); De breedte van de gracht bedraagt 10 à 12 meter; De vondsten wijzen op een postmiddeleeuwse datering. Er werd o.a. een vuurmechanisme van een musketkogel gelokaliseerd (zogenaamd snaphaanslot). Deze waren vooral tussen 1550 en 1650 algemeen in gebruik.

Verder wijzen archeologische vondsten in de omgeving op menselijke bewoning vanaf de volle middeleeuwen. Ca. 200 meter ten noordwesten van het plangebied is tevens een prehistorische kuil met in de vulling handgevormd, grofverschaald aardewerk met vingertopindrukken geattesteerd.

Figuur 9 Grondplan van de sleuf cai 159136. (bron: overgenomen uit bureaustudie 2020B99)

Figuur 10: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalg, winteropnamen, 2017 (Bron: overgenomen uit bureaustudie 2019B99).

3.3.2.1 Archeologische vindplaatsen

152883	Mechanische prospectie (2010); NK: 15 meter Volle middeleeuwen: grachten en kuilen; konden wegens moeilijke weersomstandigheden maar beperkt onderzocht worden. Late middeleeuwen: humeus pakket waarin aardewerk werd gevonden dat in de 13de eeuw kan gedateerd worden. 16^e eeuw: recentere structuren Bron: Vanhee D. 2011, Jaarverslag 2010. Kale-Leie Archeologische Dienst, p. 30
159134	Mechanische prospectie (2010); NK: 15 meter Volle middeleeuwen: kuilen, greppels, paalkuilen en mogelijke ploegsporen. 16^e eeuw: postmiddeleeuws pakket: bruine laag, rijk aan baksteenpuin en natuursteen Onbepaald: grijze laag met grotere hoeveelheden grijs aardewerk en een aantal scherven hoogversierd aardewerk. Bron: Vanhee D. 2012, Jaarverslag 2011. Kale - Leie Archeologische Dienst, Aalter.
159136	Mechanische prospectie (2010); NK: 15 meter Middeleeuwen: grijs pakket dat op basis van het vondstenmateriaal als een middeleeuwse occupatielaag wordt geïnterpreteerd - gracht waarin grijs aardewerk en hoogversierd aardewerk werd gevonden; op de plaats van de middeleeuwse sporen is er echter geen indicatie van de grijze occupatielaag - kuilen, greppels en enkele andere sporen. In 1 van de greppels werd een hoge concentratie aan ijzerslakken vastgesteld. 16^e eeuw: bruine postmiddeleeuwse puinlaag - brede postmiddeleeuwse gracht waarin rood en grijs aardewerk en een vuurmechanisme van een musket (snaphaanslot; 1550-1650) Bron: Vanhee D. 2012, Jaarverslag 2011. Kale - Leie Archeologische Dienst, Aalter.
159137	Mechanische prospectie (2010); NK: 15 meter Neolithicum: prehistorische kuil met in de vulling handgevormd, grofverschaald aardewerk met vingertopindrukken. Middeleeuwen: grijze humeuze laag, mogelijk een restant van een middeleeuwse occupatielaag. 16^e eeuw: bruin tot bruingrijs compact, puinrijk pakket Bron: Vanhee D. 2012, Jaarverslag 2011. Kale - Leie Archeologische Dienst, Aalter.
159139	Mechanische prospectie (2010); NK: 15 meter Late middeleeuwen: stadspoort 19^e eeuw: kelder Bron: Vanhee D. 2012, Jaarverslag 2011. Kale - Leie Archeologische Dienst, Aalter.
217967	Opgraving (2017); NK: 15 meter

	Middeleeuwen: gracht - in het noordelijk deel van het projectgebied werd de oude stadsgracht van Deinze in alle werkputten aangesneden, meer bepaald de dempingsfasen van deze gracht uit de 16de, 17de/18de eeuw en 19de/20ste eeuw; a.h.v. gatsboring kon diepte vastgesteld worden op 4,40 m onder het maaiveld, of onder ongeveer 3,65 m onder de veronderstelde hoogte van het oorspronkelijke maaiveld Volle middeleeuwen: in één bepaalde proefsleuf kon de overgang tussen de wal en de gracht vastgesteld worden; opmerkelijk is dat het wallichaam lager ligt dan de moederbodem; één van de diepere sporen (kuilen) leverde vondstmateriaal op uit de 12de eeuw Late middeleeuwen: wal - in zuidelijke deel onderzoeksterrein: stadswal in verrassend goede bewaringstoestand, op sommige plaatsen bewaard tot een hoogte van 1,8 m, mogelijk ook totale breedte van wal in eerste fase, namelijk ongeveer 16 m; uit de aanleg van het profiel doorheen deze stadswal werden negen scherven gevonden, allen te dateren in de 13de eeuw (in 1242 kreeg Deinze stadsrechten, wsk is rond die periode deze wal opgericht) Middeleeuwen: kuilen – oven Nieuwe tijd: mogelijk soort kademuur ter hoogte van overgang stadswal - gracht (baksteenformaat: 22x10x5 cm), te relateren aan de bebouwing uit de eerste helft van de 19de eeuw 19^e eeuw: gebouw plattegronden Bron: Bakx R. en Schellens S. 2017: BAAC Vlaanderen Rapport Nr. 605. Nota Deinze, Markt 134-136. Verslag van Resultaten (ongepubliceerde nota), Bassevelde.
970567	Opgraving (1976, 1978, 2011); NK: 15 meter Late middeleeuwen: paalextractiekuilen wijzen op een mogelijke houten voorganger van de Stadshal, de zogenaamde lakenhal. De vondst van enkele loden gewichten kan ook een indicatie zijn voor de aanwezigheid van een gebouw met marktfunctie - Verder werden ook resten aangetroffen van houten palissades. Deze sporen zijn ouder dan de muurresten van de Stadshal en op basis van het aardewerk in de vulling te dateren tussen de 12de en de 13de eeuw. 17^e eeuw: langs de oostflank van de stadshal kwam de beerput van het gebouw aan het licht. Het gaat om een latere bijbouw. Bron: Vandecatsye S. e.a. 2012, Archeologisch onderzoek binnen de stadskern van Deinze (Oost-Vlaanderen), in: Archaeologia Mediaevalis 35, 201-221
971992	Opgraving (1977); NK: 15 meter Late middeleeuwen: klooster met kapel – gebouwd op verwoest begijnhof - funderingen vermoedelijk van de kloosterkapel van het Sint-Margrietenklooster (schip) - op basis van de bakstenen: kerk te situeren in het kader van de regionale Vlaamse baksteengotiek – keramiek van de 15de eeuw - begijnhof, later verwoest en klooster opgericht (had zeker een kapel in 1310) Bron: Cassiman A., 1934, Het begijnhof te Deinze 1273-1381, Bijdragen tot de geschiedenis der stad Deinze en van het land aan Leie en Schelde, deel I, pp. 9-26.

3.3.2.2 Archeologische indicatoren

970578	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: Sint-Blasius hospitaal - stichting van een hospitaal opklimmend tot 12de eeuw met een eerste bloeiperiode ca. 1200. Eerste vermelding als O.-L.-Vrouwehospitaal in 1232. Aanvankelijk een kloostergemeenschap van broeders en zusters, na 1400 enkel bediend door Augustinessen (1427). Eerste vermelding als St.-Blasius hospitaal in 1455 met kapelwijding in 1456 (cf. Van den Abeele) en 1522 (cf. Cassiman). Vlg. stadsrekeningen hospitaal verwoest in 1584. Nieuwe bloeiperiode en uitbreidingen in 17de eeuw, nieuwe kapel in 1672. Deed dienst als stadsgevangenis tussen 1800 en 1843. De gemeenschap hospitaalzusters ontbonden in 1806; in 1816 overgenomen door de zusters Maricolen die er een klooster en school oprichtten. Bron: Cassiman A., 1935, Het hospitaal te Deinze (1200-1806), Bijdragen tot de geschiedenis der stad Deinze en van het land aan Leie en Schelde, deel II, pp. 7-36
970599	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: huis – herberg Bron: Moerman G., 1997, Over oude Deinse herbergen, Bijdragen tot de geschiedenis der stad Deinze en van het land aan Leie en Schelde, deel 64, pp. 257-304.

3.3.2.3 Toevalsvondst

970557	Toevalsvondst; NK: 15 meter Neolithicum: gepolijste bijl (volgens Hoof: "Dunnäckige silexbeile")
970600	Toevalsvondst; NK: 15 meter Nieuwe tijd: herberg - nu samen met hoekhuis omgevormd tot een modern huis (verdwenen)

3.4 Synthese

Op basis van het bureauonderzoek werd een zekere archeologische verwachting voor het plangebied naar voren geschoven. Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kon aangetoond worden dat het archeologisch potentieel van het projectgebied groot is. Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kon onderstaande afgeleid worden:

- Het plangebied is gelegen binnen de historische stadskern van Deinze.
- Landschappelijk gezien ligt het perceel op een zeer gunstige locatie om sporen en vondstenconcentraties te verwachten uit alle archeologische periodes.
- Naar steentijdconcentraties is de inschatting moeilijk te maken. De bewaring van de vindplaatsen hangt namelijk af van de graad van verstoring door alle jongere periodes. Deze wordt algemeen vrij hoog geschat omwille van het intensief gebruik van het perceel vanaf de middeleeuwen. Steentijdvondsten kunnen dus aanwezig zijn, al is de kans eerder klein.
- Voor wat betreft het oostelijke deel van het plangebied (tuinzone) kunnen er zich sporen manifesteren vanaf het neolithicum. De bewaringstoestand van deze sporen is sterk afhankelijk van de jongere verstoringen. De verwachting is dat er zich in deze zone vermoedelijk zogenaamde achtererfstructuren vanaf de volle middeleeuwen tot heden bevinden zoals (afval)kuilen, beer- en waterputten, leef- en werkniveaus,
- Op het westelijke deel van het plangebied ligt de focus op de bebouwing die zich vermoedelijk vanaf de volle middeleeuwen ontwikkelde. - Op een kaart uit 1694 is een Vauban-structuur zichtbaar. Waar deze zich binnen het plangebied zou situeren is moeilijk uit te maken.
- Net ten westen van het plangebied werden tijdens een prospectie (CAI 159136) verschillende sporen uit de middeleeuwen aangetroffen, alsook een brede O-W georiënteerde gracht te dateren in de 16de – 17de eeuw. Deze gracht loopt mogelijk verder tot het plangebied.

Gezien de ligging in een stadscontext, waarbij een complexe verticale stratigrafie verwacht wordt, met het voorkomen van puinpakketten, funderingen, vloeren,... in de bodem, is het uitvoeren van een verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefputten de enige relevante onderzoeksmethode om deze site te onderzoeken. Eerder werd aangetoond dat het archeologisch potentieel van het projectgebied groot is. Een onderzoek met behulp van proefputten kan duidelijkheid verschaffen omtrent de reële bedreiging van de bouwwerken (inschatting van het archeologisch niveau, de bewaringstoestand van de archeologische resten, de verstoringsgraad binnen het plangebied).

4 Beschrijving van de onderzoeksoopdracht

Het onderzoek, uitgevoerd op 02/03/2020, werd uitgevoerd naar aanleiding van een aanvraag van een omgevingsvergunning met betrekking tot stedenbouwkundige handelingen. In functie hiervan werd reeds vooronderzoek verricht in de vorm van een bureaustudie. Op basis van dit vooronderzoek kon de aanwezigheid van een archeologische site niet worden bevestigd noch worden ontkend. Daarom werd een vervolgonderzoek in de vorm van proefputten/sleuven geadviseerd op het volledige projectgebied.

Doel van het onderzoek is een archeologische evaluatie van het terrein. Dit houdt in dat het archeologisch erfgoed opgespoord, geregistreerd, gedetermineerd en gewaardeerd wordt en dat de potentiële impact van de geplande werken op de archeologische resten wordt bepaald. Onderdeel van de evaluatie is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek (ruimtelijke afbakening, diepteligging, strategie, doorlooptijd, te voorziene natuurwetenschappelijke onderzoeken en conservatietechnieken, voorstel onderzoeksvragen).

Bij het uitvoeren en uitwerken van de archeologische prospectie moeten minstens volgende vragen beantwoord worden:

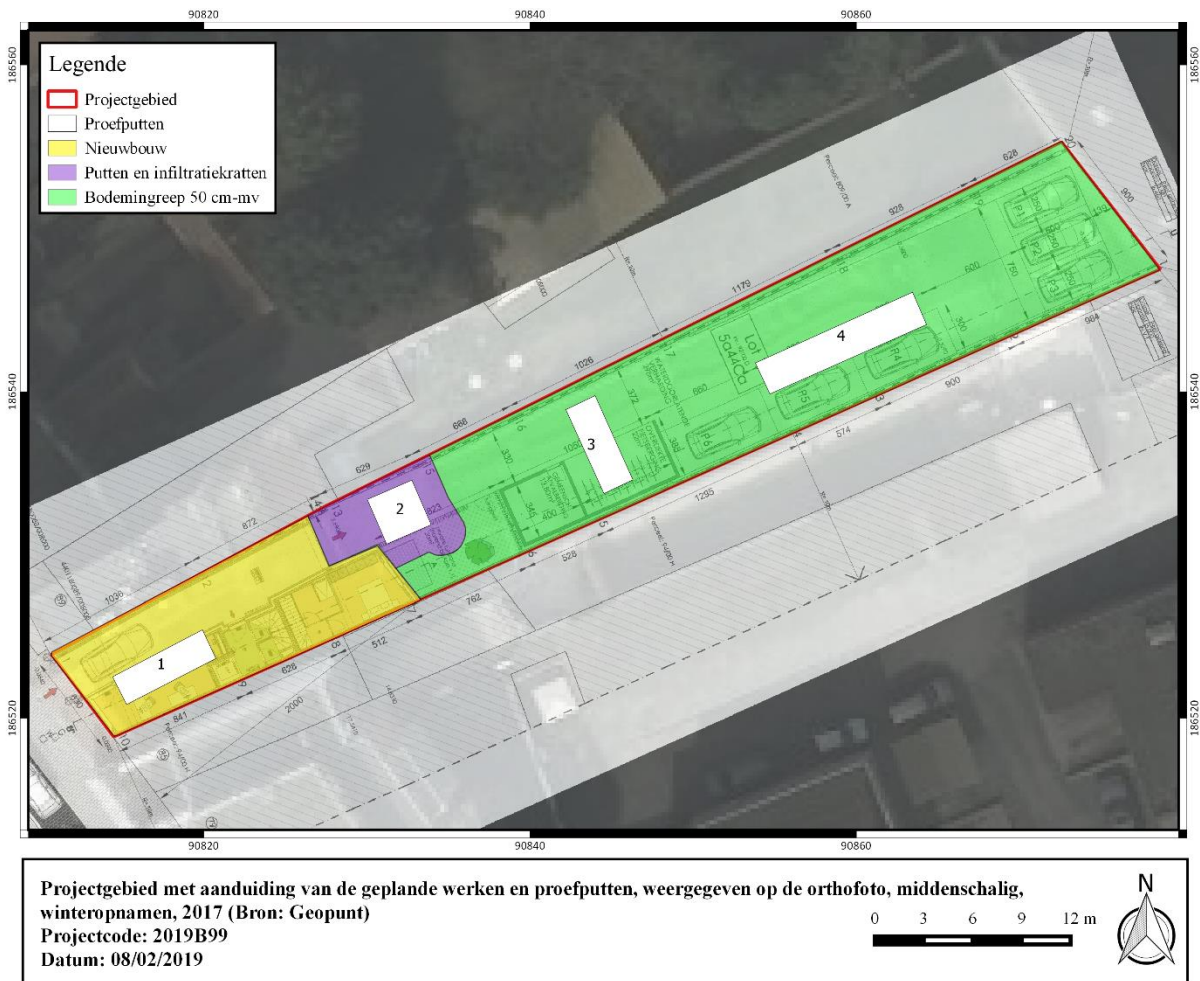
- Hoe diep bevindt zich het archeologisch niveau?
- In hoeverre is het plangebied verstoord?
- Hoeveel archeologische niveaus kunnen onderscheiden worden?
- Wat is de aard, omvang, datering, en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?
- Hoe is de opbouw van de chronologie van de aanwezige archeologische resten?
- Wat is de onderlinge samenhang tussen de sporen en structuren?
- Welke specifieke activiteiten hebben binnen het onderzoeksgebied plaatsgevonden?
- Wat zijn de materiële aanwijzingen hiervoor?
- Passen deze in de historische context van de locatie?
- Uit welke periode dateren de vondsten? Kan er een functionele interpretatie aan gegeven worden?
- Wat is de datering en samenstelling van de aangetroffen ophogingslagen?
- Bevindt de gracht (1550-1650), aangetroffen op Cai 15916, zich binnen het plangebied?
- Moet er, op basis van de archeologische resten, een vlakdekkend vervolgonderzoek plaatsvinden? Wat is de ruimtelijke afbakening van het vervolgonderzoek? Welke vraagstellingen dienen geformuleerd worden voor een vervolgonderzoek?

5 Werkwijze en strategie

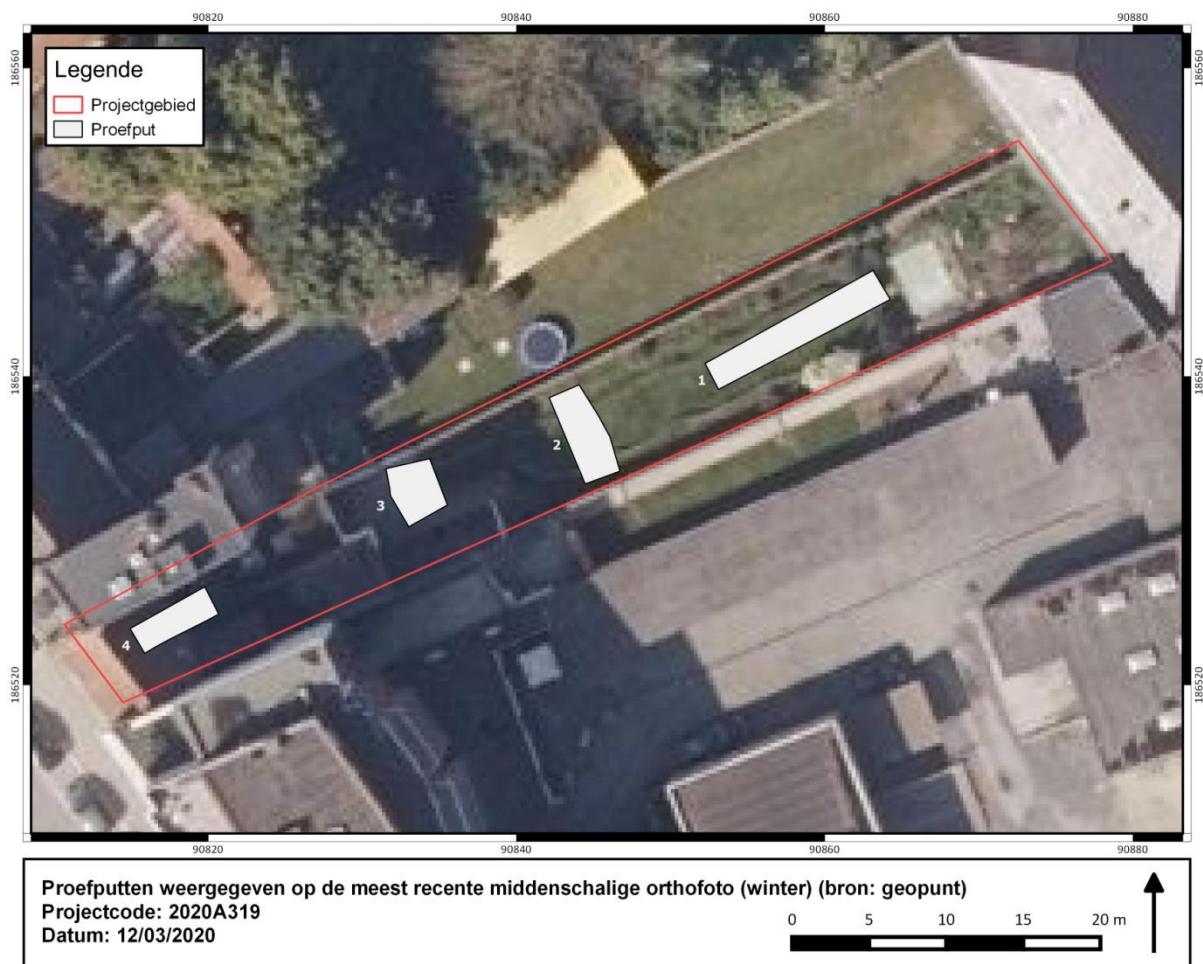
5.1 Motivering onderzoeksstrategie

De onderzoeken dienen uitgevoerd te worden volgens de bepalingen in de Code van Goede Praktijk en de voorwaarden opgenomen in het programma van maatregelen horende bij de archeologienota. De erkende archeoloog kan enkel mits gefundeerde motivatie afwijken van sommige van deze bepalingen en voorwaarden. Het onderzoek vond plaats op een site met complexe verticale stratigrafie. Het puttenplan in het programma van maatregelen voorzag 4 proefputten.

Figuur 11 Proefputtenplan: proefput 1 (6mx2m), proefput 2 (3mx3m), proefput 3 (5mx2m), proefput 4 (10mx2m). (bron: overgenomen uit bureaustudie 2019B99)

Dit proefputtenplan werd volledig gevolgd. Het onderzoek werd uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk. Aangezien alle inmetingen gebeurden met een GPS-aangestuurd systeem met precisie van 1cm werd voorafgaand het veldwerk geen hoofdmeetsysteem aangelegd. Elke proefput werd beschouwd als een individuele werkput (zie 6.1.).

Figuur 12 proefputtenplan na de uitvoering van het archeologisch onderzoek op de meest recente orthofoto. (bron: geopunt)

Figuur 13 Locatie van werkput 1 voor de start van de graafwerken.

Figuur 14 Locatie van werkput 3 net voor de start van de graafwerken.

5.2 Organisatie van het onderzoek

Het proefputtenonderzoek werd uitgevoerd op maandag 2 maart 2020 onder bewolkte/regenachtige omstandigheden.. Erkend archeoloog Bart Bot trad op als veldwerkleider en Elenora Vanbrabant als assistent-archeoloog. De inmetingen op het terrein gebeurden door Elenora Vanbrabant met een Total-Station. De opmetingen van de sleuven, profielen en hoogtes werden nadien verwerkt tot bruikbaar kaartmateriaal door assistent-archeoloog Elenora Vanbrabant.

5.3 Advies specialisten en wetenschappelijke advisering

/

5.4 Selectie bronnen

De bekrachtigde archeologienota⁴ van deze site werd als voornaamste bron aangewend.

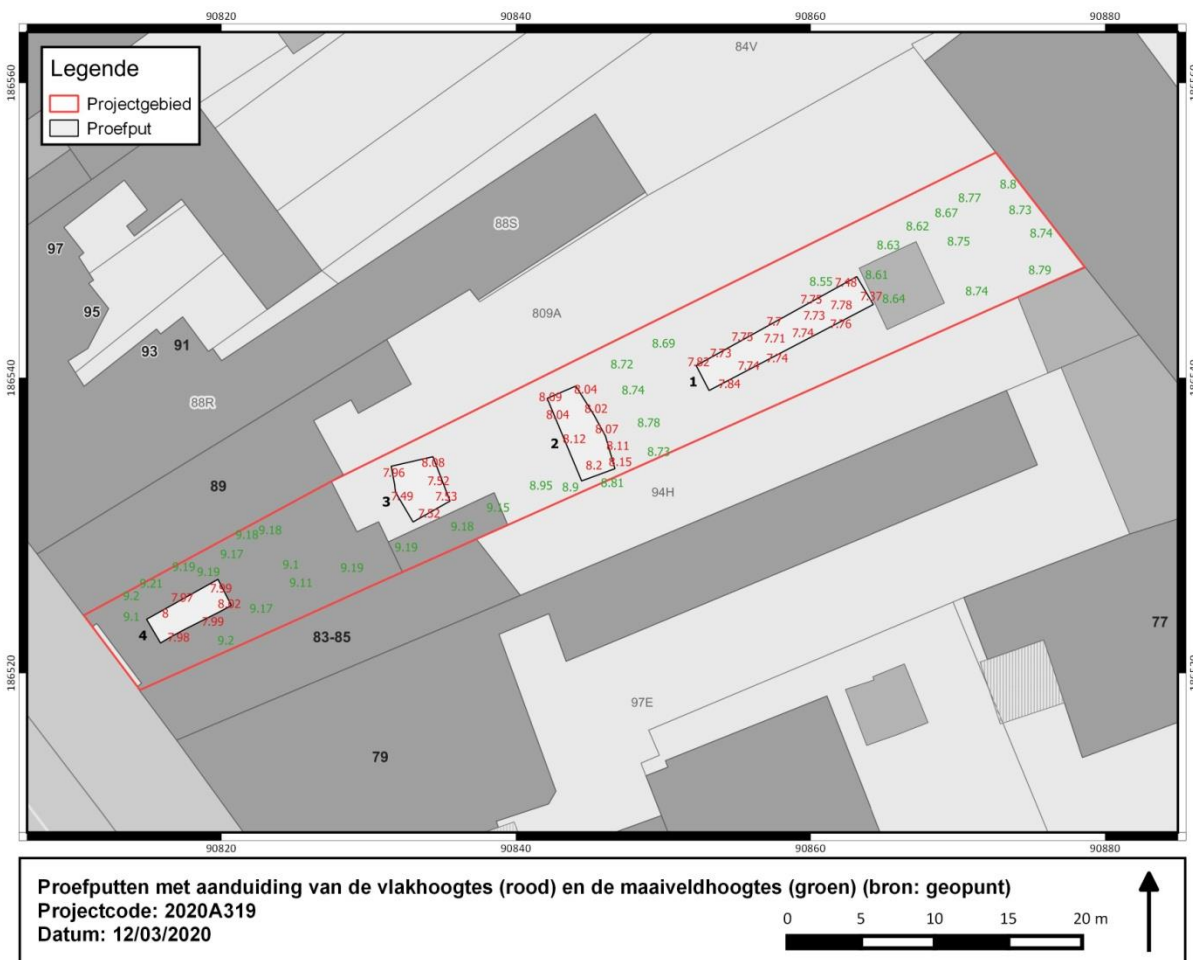
⁴ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/10211>

6 Resultaten van het proefputtenonderzoek

6.1 Overzicht van de proefputten

In totaal werden 4 proefputten aangelegd op het terrein, conform het programma van maatregelen. De proefputten werden wel anders genummerd dan voorzien in het pvm. Er werd immers aan de oostelijke zijde van het plangebied gestart. Proefput 1 (11,8m x 2m) had een oppervlakte van circa 24m², proefput 2 (6m x 1,9m) had een oppervlakte van circa 12m², proefput 3 (3,7m x 3,2m) had een oppervlakte van 11,8m² en proefput 4 (5m x 2m) had een oppervlakte van 10m². De proefputten werden aangelegd tot op minimum de verstoringdiepte. In vrijwel alle proefputten, uitgezonderd de meest westelijke proefput 4, werd opborrelend grondwater vastgesteld op geringe diepte. Dit bemoeilijkte de werkomstandigheden.

Figuur 15 Aangelegde proefputten met maaiveldhoogtes (groen) en vlakhoogtes (rood). (bron: geopunt)

Figuur 16 Proefput 1.

Figuur 17 Proefput 2.

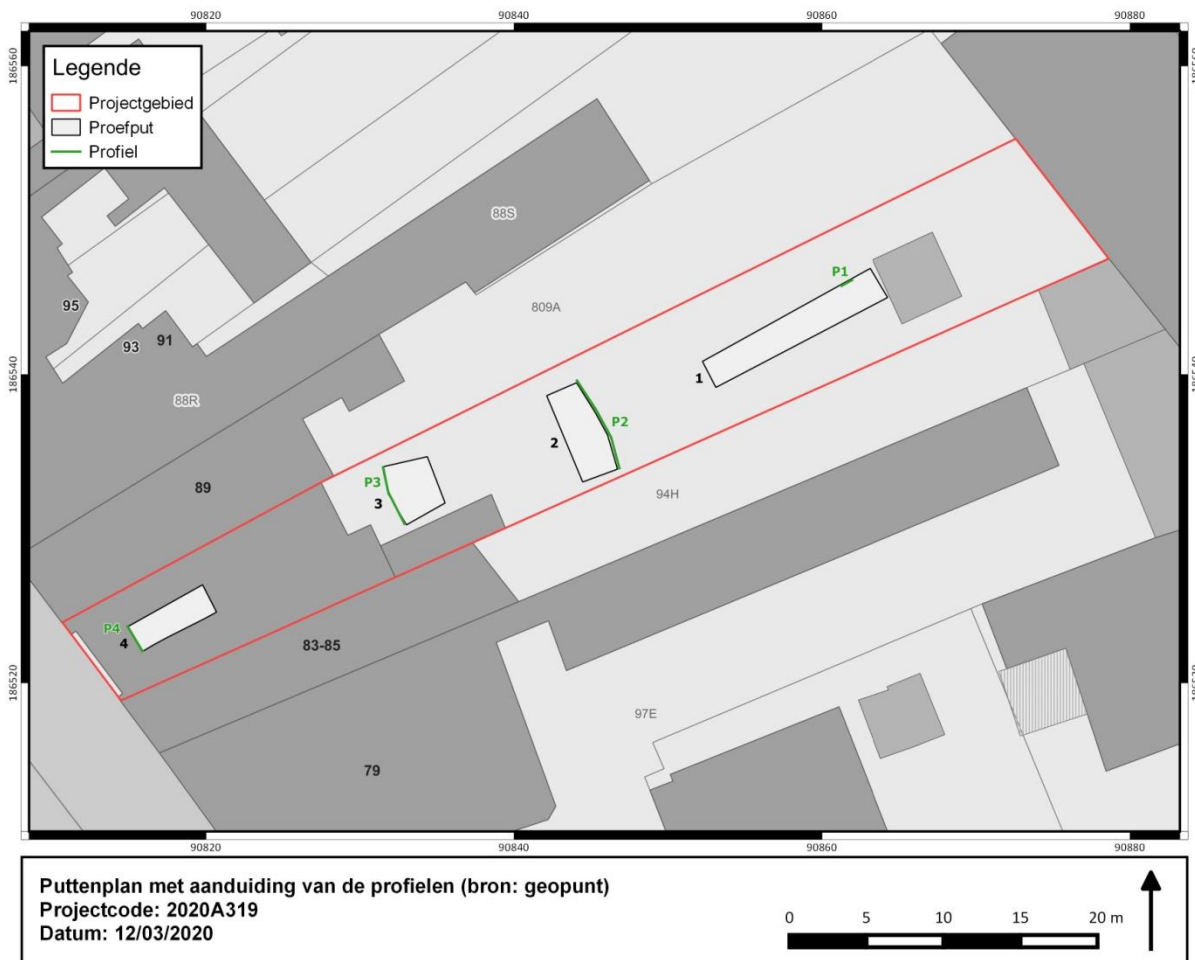
Figuur 18 Proefput 3.

Figuur 19 Proefput 4.

6.2 Aardkundige opbouw/stratigrafie

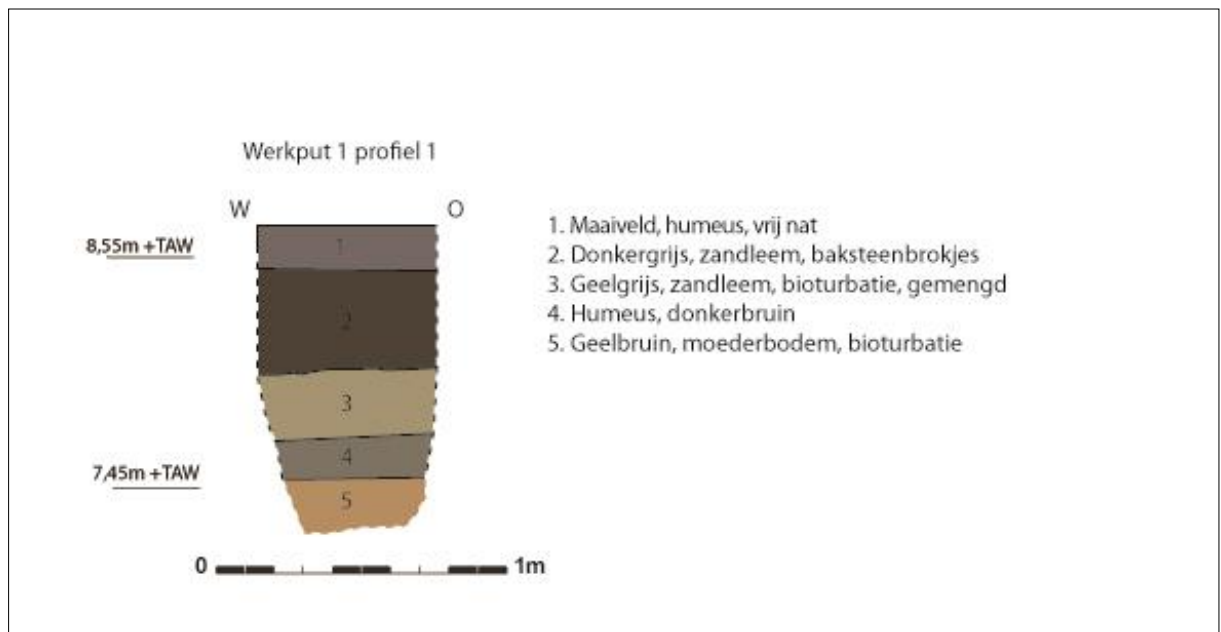
Om de stratigrafische opbouw van het plangebied te achterhalen werd in elke proefput een profiel geregistreerd.

Figuur 20 Grondplan met aanduiding van de aangelegde profielen.

Proefput 1, profiel 1

Aan de noordelijke zijde van deze proefput werd een profiel aangelegd. Er werd manueel verdiept tot op de moederbodem, op een diepte van circa +7,7m TAW werd al heel snel last ondervonden van grondwater. De onaangeroerde grond, een beige/gele zandleem met vrij veel bioturbatie werd waargenomen op een diepte van +7,55m TAW. Bovenop de moederbodem lag een circa 20cm dik humeus pakket (laag 4). Dit humeuze, vochtige pakket, vermoedelijk een oud maaiveld, werd opgehoogd met een geelgrijze zandleem met een dikte van 40cm. In deze laag 3 werden enkele sporen van bioturbatie waargenomen. Laag 2 was een donkergrijs, vrij homogeen pakket met enkele baksteenbrokjes. Dit pakket had een dikte van circa 50cm. De top van het profiel bestond uit een 20cm dikke A-horizont (laag 1).

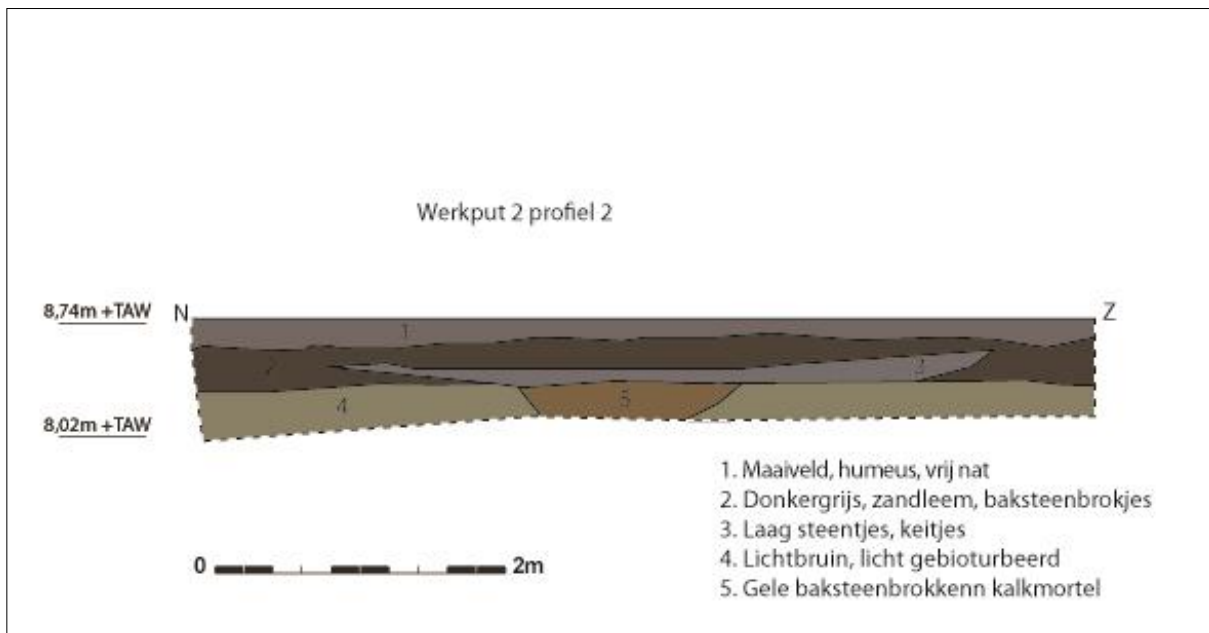
Figuur 21 Gedigitaliseerde tekening profiel 1.

Figuur 22 Profiel 1.

Proefput 2, profiel 2

Dit noord-zuid georiënteerde profiel werd aangelegd aan de oostelijke zijde van de werkput tot op een diepte van -75cm onder het maaiveld (+8,02m TAW). De toplaag/maaiveld was een donkerbruine 20cm dikke laag. Onder deze laag werd een donkergrijze laag met baksteenbrokjes en weinig houtskool aangetroffen. Binnen deze laag 2 werd een dunne lens met steentjes/keitjes waargenomen. Laag 4 vormde de onderste laag van dit profiel. Het had een grijsbruine kleur en er werden sporen van bioturbatie waargenomen. Midden in het profiel werd een kuil/uitbraakspoor opgetekend met kleine stukken gele baksteen en kalkmortel.

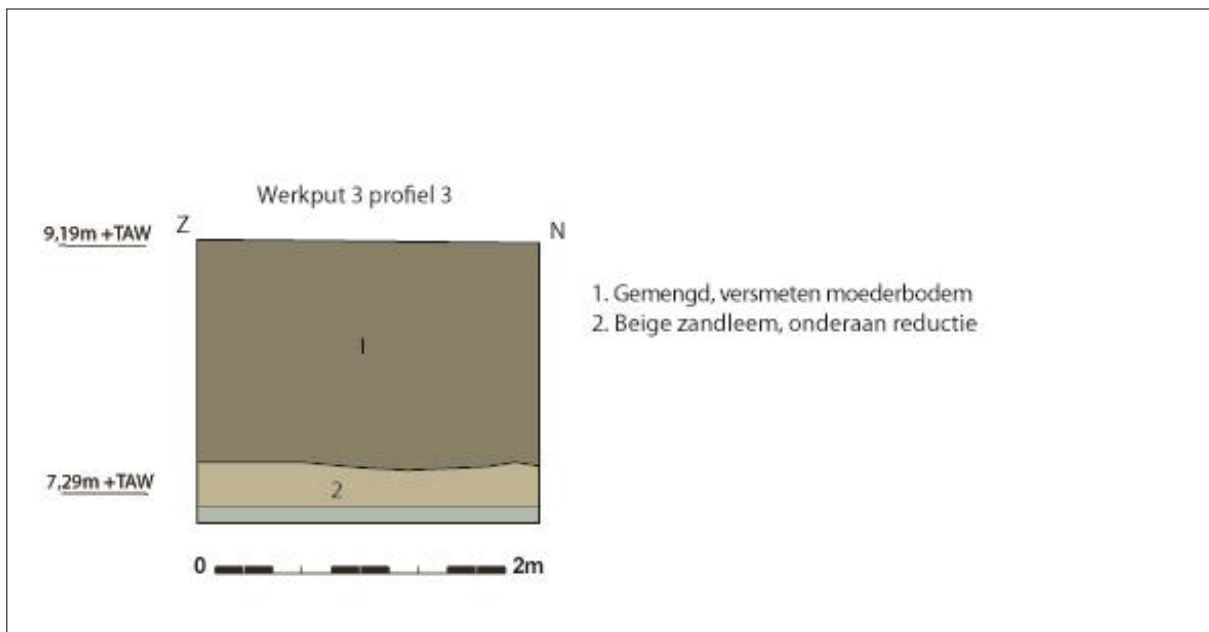
Figuur 23 Gedigitaliseerde tekening profiel 2.

Figuur 24 Profiel 2 in werkput 2.

Proefput 3, profiel 3

Dit profiel werd aan de westzijde van de proefput aangelegd. Door het opborrelend grondwater en instortingsgevaar moest snel gewerkt worden. Over het algemeen werd een vrij dik ophogingspakket/verstoord pakket aangetroffen bovenop de onaangeroerde grond. De moederbodem, een gele zandleem werd geattesteerd op een diepte van circa +7,5m TAW. Vanaf deze diepte werd de moederbodem blauwgrijs als gevolg van reductie. Het profiel kende een totale diepte van 1,9m ten opzichte van het maaiveld.

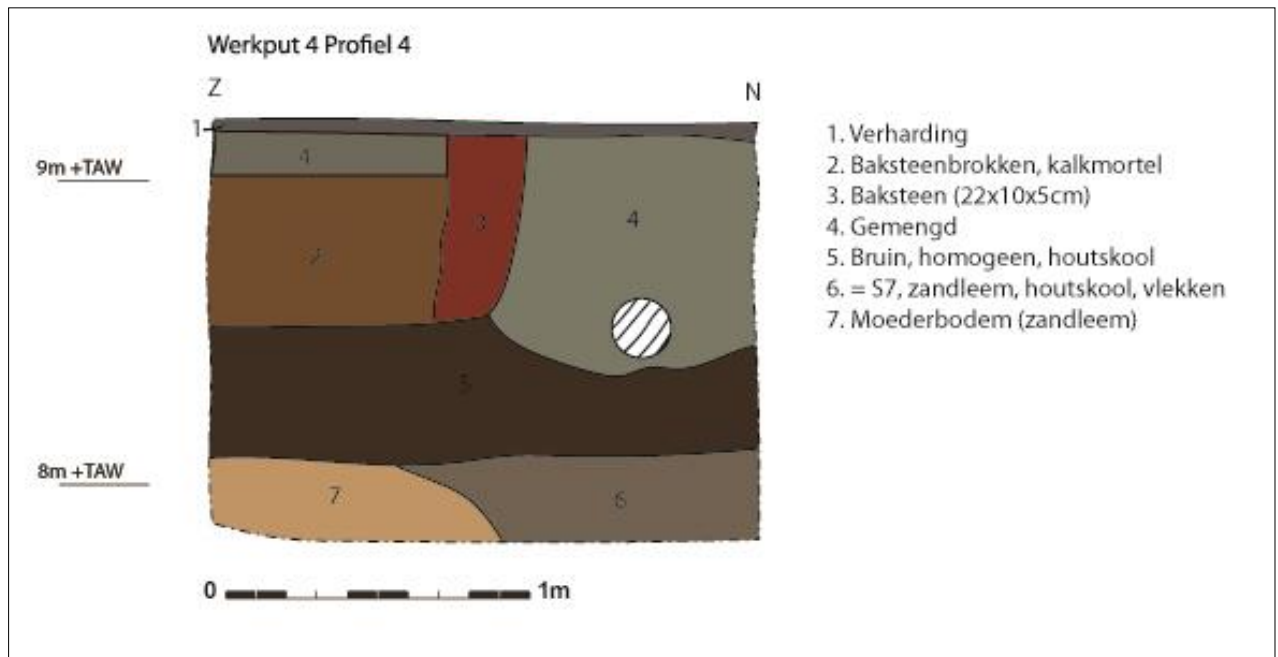
Figuur 25 Gedigitaliseerde tekening profiel 3.

Figuur 26 Profiel 3 (links) voor het instorten.

Proefput 4, profiel 4

Dit profiel werd aangelegd aan de westelijke zijde van de proefput. De toplaag was een circa 10cm dikke laag beton. Onder deze laag werd een gemengde laag 4 aangetroffen. Deze laag was aan de zuidelijke zijde circa 20cm dik en bestond uit grijsbruine zandleem met baksteenbrokjes en kalkmortelbrokjes. Aan de noordelijke zijde was dit pakket dikker en werd er een recente riolering aangetroffen. Midden in het profiel werd een bakstenen muur waargenomen. Het betrof de onderzijde van een muur (tot circa 50cm diep bewaard) waarvan één rij bakstenen (22cmx10x5cm) bewaard is gebleven. De rest van de structuur was brokkelig. De beigebruine kalkmortel was vrij hard. Aan de zuidelijke zijde werd een vrij dik puinpakket waargenomen (laag 2, circa 40cm), het bestond uit brokjes gele en rode baksteen en kalkmortel. Op een diepte van circa +8,5m TAW werd een bruine, vrij homogene laag waargenomen. In dit pakket, met een dikte van circa 35cm zaten enkele houtskoolbrokjes. Op een diepte van +8,2m TAW werd aan de noordzijde een kuil waargenomen. De vulling van de kuil bestond uit grijze zandleem, met enkele houtskoolbrokjes. Aan de zuidelijk zijde werd op dezelfde TAW de onaangeroerde grond waargenomen, een geelbeige zandleem met vrij veel bioturbatie.

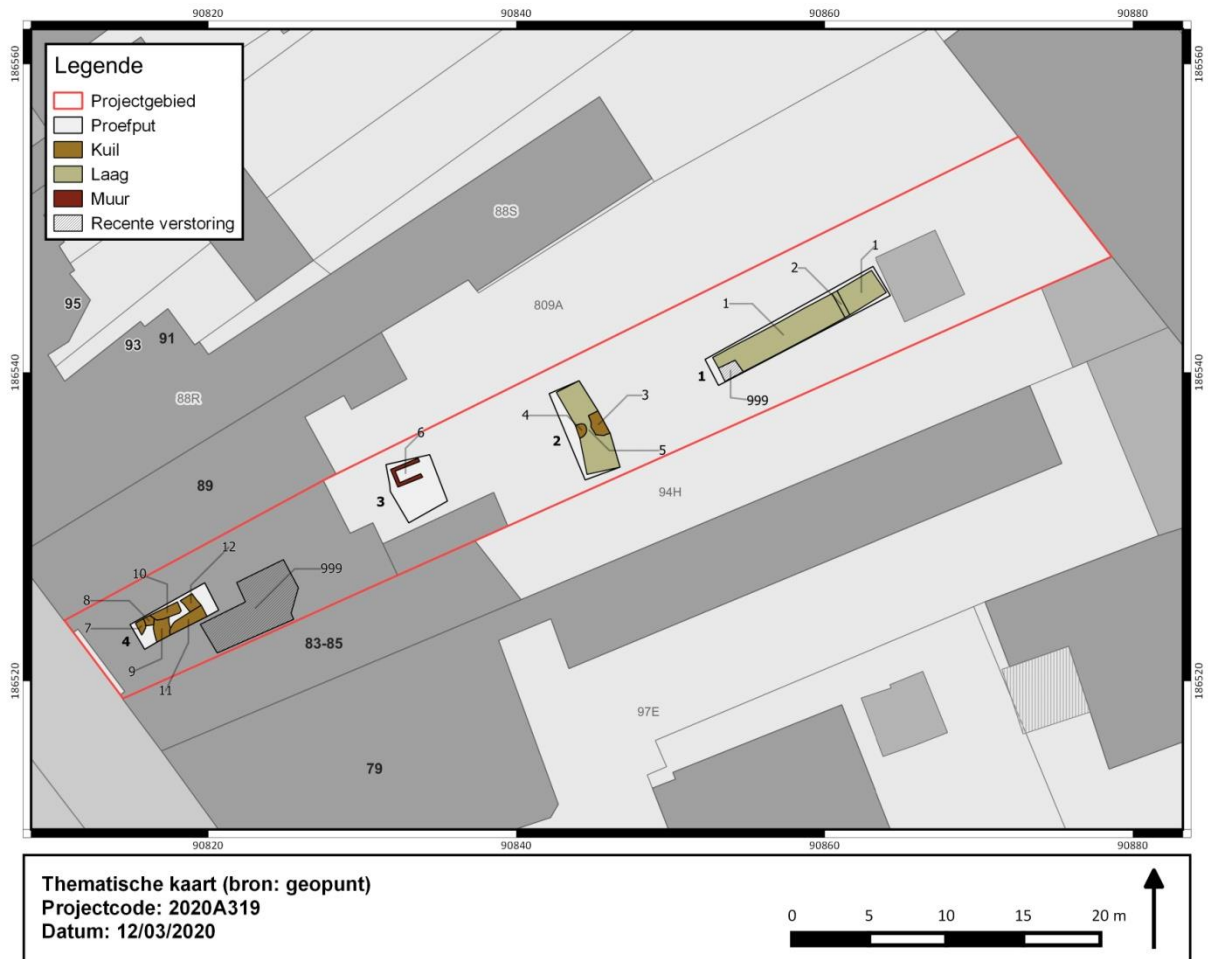
Figuur 27 Gedigitaliseerde tekening profiel 4.

Figuur 28 Profiel 4.

6.3 Assesment sporen

In dit deel zullen de verschillende sporen per werkput besproken worden. Aan de zuidoostelijke zijde van werkput 4 werd een vrij grote kelder opgemeten. Het ging om een oppervlakte van circa 20m².

Figuur 29 Allesporenplan.

6.3.1 Werkput 1

In deze werkput werden in totaal twee sporen aangeduid. De werkput werd aangelegd op een gemiddelde TAW van +7,72m, circa 80cm dieper dan het oorspronkelijke maaiveld. Laag 1 betrof een geelgrijs pakket (laag 3, profiel 1) met hier en daar een baksteenbrokje. De laag werd waargenomen in de volledige werkput. Aan de oostelijke zijde was laag 1 onderbroken door een recentere zwartgrijze laag 2. In de uiterste westelijke hoek werd ook nog een versterking waargenomen.

6.3.2 Werkput 2

Deze proefput werd aangelegd tussen +8,04m en +8,2m TAW, circa 75cm onder het maaiveld. In totaal werden 3 sporen aangeduid. S3 bevond zich aan de oostelijke zijde van de

werkput. Het betrof een kuil/uitbraakspoor (laag 5, profiel 2) met vele brokjes gele baksteen. De kuil had in vlak een lengte en breedte van respectievelijk 1m en 0,5m. Aan de westelijke zijde van de put werd een (half)cirkelvormige kuil waargenomen (circa 0,5m x 0,5m) met vrij veel aardewerk en glas. Laag 4 was het niveau waarop de werkput werd aangelegd, het betrof een grijsbruine ophogingslaag (zie laag 4, profiel 2).

6.3.3 Werkput 3

In deze werkput werd 1 spoor aangeduid, S6 (bovenzijde +7,96m TAW). Het bevond zich aan de noordzijde van de werkput. Het betrof een bijna vierkante structuur (2m x 1,2m) opgebouwd uit rode en gele bakstenen (20cmx9cmx5cm). In totaal werden nog 7 lagen opgaand muurwerk aangetroffen. De binnenkant van de structuur was opgevuld met puin (brokken baksteen).

6.3.4 Werkput 4

In deze werkput werd het archeologisch niveau aangelegd op een diepte van +7,99m TAW, circa 1m onder het oppervlakte niveau. In totaal werden 6 kuilen opgetekend. De kuilen tekenden zich vrij scherp af tegen de moederbodem. S7 bevond zich aan de westelijke zijde (laag 6, profiel 4). De kuilen S8, S9 & S12 waren halfcirkelvormig/langwerpig en opgevuld met een grijze en geelbeige gevlekte zandleem waarin enkele houtskoolspikkels vervat zaten. S10 was een rechthoek met afgeronde hoeken. De vulling was iets donkerder en minder gevlekt. S11 (2m x 0,9m) tenslotte was langwerpig/min of meer rechthoekig en kende een vrij homogene donkergrijze vulling.

Figuur 30 vlakfoto van werkput 4.

6.4 Assesment vondsten

Tijdens het onderzoek werden twee vondstencategorieën verzameld, namelijk aardewerk en glas. Algemeen kan gesteld worden dat het aangetroffen vondstenmateriaal vooral bruikbaar is om een relatieve datering te geven aan de archeologische sporen.

6.4.1 Aardewerk

Grijs aardewerk

Dit aardewerk is gebakken in een zuurstofarme omgeving, vandaar de specifieke grijze kleur ervan. In het algemeen kan deze aardewerksoort voorkomen tot in de eerste helft van de 16de eeuw.⁵ De dominantie⁶ van het grijs aardewerk (zowel lokale makelij als import) blijft tot in de 14de eeuw.⁷ Vanaf dan wordt het vrij snel overvleugeld door het rode aardewerk.

In de vulling van sporen 1, 10 en 11 werd grijs gebakken aardewerk gevonden. In spoor 1 werd een randfragment en een oorfragment gevonden. Het randfragment kon niet aan een bepaalde vorm worden toegewezen. Het oorfragment zal vermoedelijk afkomstig zijn van een kan/kruik. De kan/kruik is een vorm die gebruikt wordt als opslag voor vloeistoffen. De kan/kruik kent haar voorkomen vanaf de late 12de eeuw tot in de 16de eeuw. Uit sporen 10 en 11 kon een wandfragment gerecupereerd worden. Deze fragmenten kunnen in het algemeen in de volle/late middeleeuwen gedateerd worden.

⁵ DE GROOTE K., 2008, p. 295.

⁶ Het procentueel voorkomen van het aardewerk ten opzicht van een andere soort aardewerk in een bepaalde context.

⁷ DE GROOTE K., 2008, p. 295.

Figuur 31 Randfragment en oorfragment uit S1.

Rood geglazuurd aardewerk

In tegenstelling tot het grijze aardewerk wordt hier bij het bakken wel zuurstof (lucht) toegevoegd in de oven waarbij de klei oxideert en een rode kleur krijgt. Het geglazuurd aardewerk verschijnt vanaf circa de 13de eeuw. Uit spoor 4 werden twee passende bodemfragmenten, een dekselfragment en een wandfragment gevonden. Alle aangetroffen fragmenten kunnen in de tweede helft van de 19de eeuw gedateerd worden.

Steengoed

Uit S10 kon een wandfragment van hardgebakken steengoed verzameld worden. Dit import aardewerk is wegens de fragmentarische aardewerk moeilijk te dateren.

Industrieel wit

Een kopje uit vervaardigd in zogenaamd industrieel wit aardewerk werd aangetroffen in de vulling van S4. Het fragment kan gedateerd worden in de 2de helft van de 19de eeuw.

6.4.2 Glas

Uit S4 konden verschillende fragmenten verzameld worden van een fles en drinkglazen. De recipiënten kunnen in de 20ste eeuw gedateerd worden.

Figuur 32 Glas uit S4.

6.5 Assesment stalen

Tijdens de archeologische prospectie werden geen stalen genomen omdat de sporen er zich niet toe leenden.

6.6 Assesment conservatie

Geen van de artefacten komt in aanmerking voor conservatie.

6.7 Datering en interpretatie

In 3 van de 4 werkputten werd de onaangeroerde grond waargenomen (zogenaamde moederbodem). Het betrof een beige/gele, vrij natte zandleem. In werkput 1 was dit op +7,55m TAW, in werkput 3 was dit op +7,5m TAW en in werkput 4 tenslotte werd de moederbodem waargenomen op een diepte van +8,2m TAW. Binnen het plangebied werden

enkele vetstoringen opgemeten. Het ging ondermeer om een grote kelder aan de westelijke zijde van het plangebied en een kleinere kuil in werkput 1/

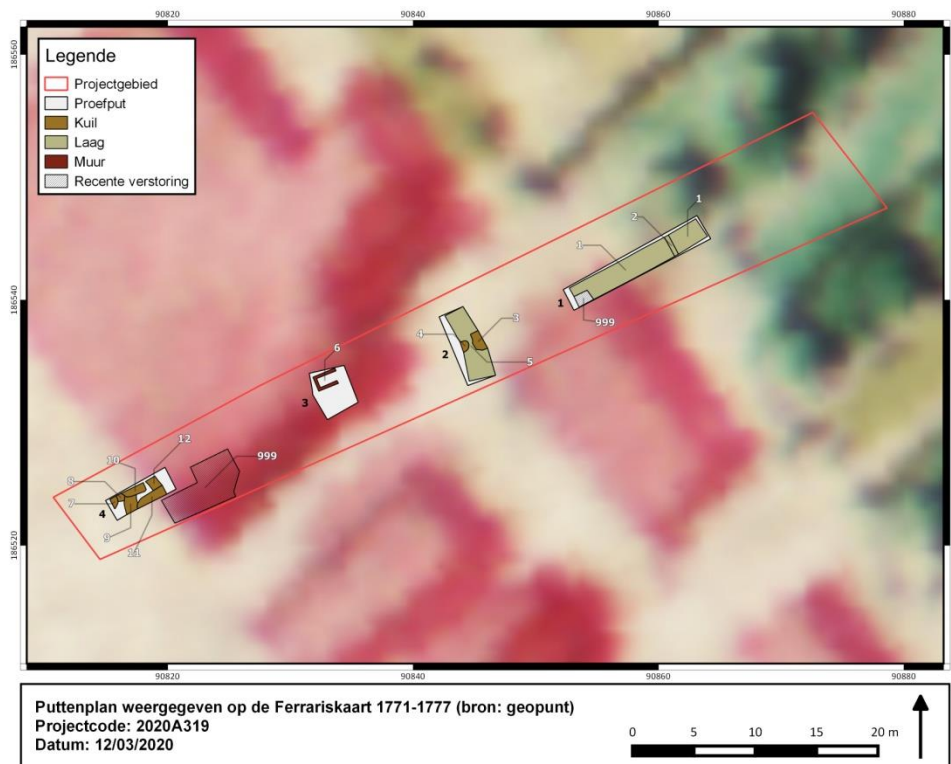
6.7.1 Middeleeuwse aanwezigheid

De oudste aangetroffen sporen bevinden zich aan de westelijke zijde van het plangebied. In werkput 4 werden enkele kuilen gevonden die in de volle/late middeleeuwen te dateren zijn. In sporen 10 en 11 werd effectief aardewerk aangetroffen. Vermoedelijk kunnen de andere aanwezige sporen S7, S8, S9 en S12 ook in de periode van de volle/late middeleeuwen gedateerd worden gezien de gelijkaardige vulling. De kuilen kunnen als winningskuilen geïnterpreteerd worden. Ter hoogte van werkput werd een laag S1 (laag 3, profiel 1) gevonden waarin middeleeuws aardewerk werd aangetroffen. Het is niet duidelijk of dit materiaal intrusief is gezien de aard van het spoor namelijk een ophogingspakket. Hoe dan ook moet dit spoor met enige voorzichtigheid in de middeleeuwen gedateerd worden.

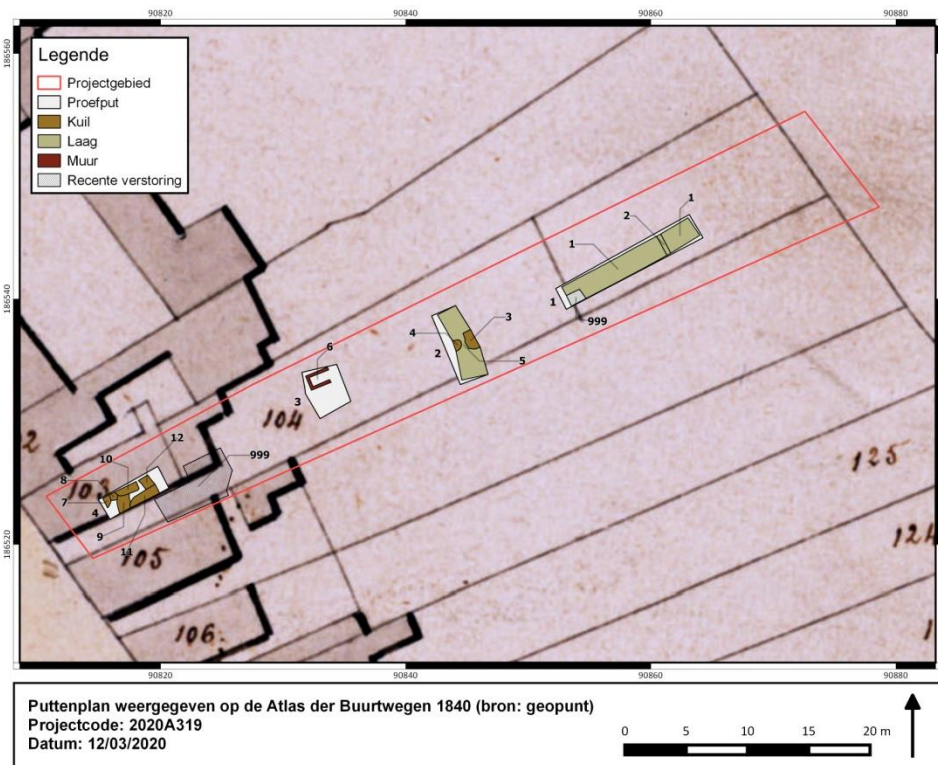
6.7.2 (Nieuwe)/Nieuwste tijden

Enkele bakstenen structuren getuigen van de subrecente bewoning binnen het plangebied. Ter hoogte van profiel werd een afgebroken fundering aangetroffen (laag 3). Deze fundering kan in verband gebracht worden met de bewoning zoals afgebeeld op de Atlas der Buurtwegen. In werkput 3 werd een vierkante structuur S6 aangetroffen, een restant van een beerputje. In werkput 2 werd een uitbraakspoor gevonden S3. Een kuil in werkput 2, S4, kan als afvalkuil geïnterpreteerd worden en moet in de 20ste eeuw gedateerd worden.

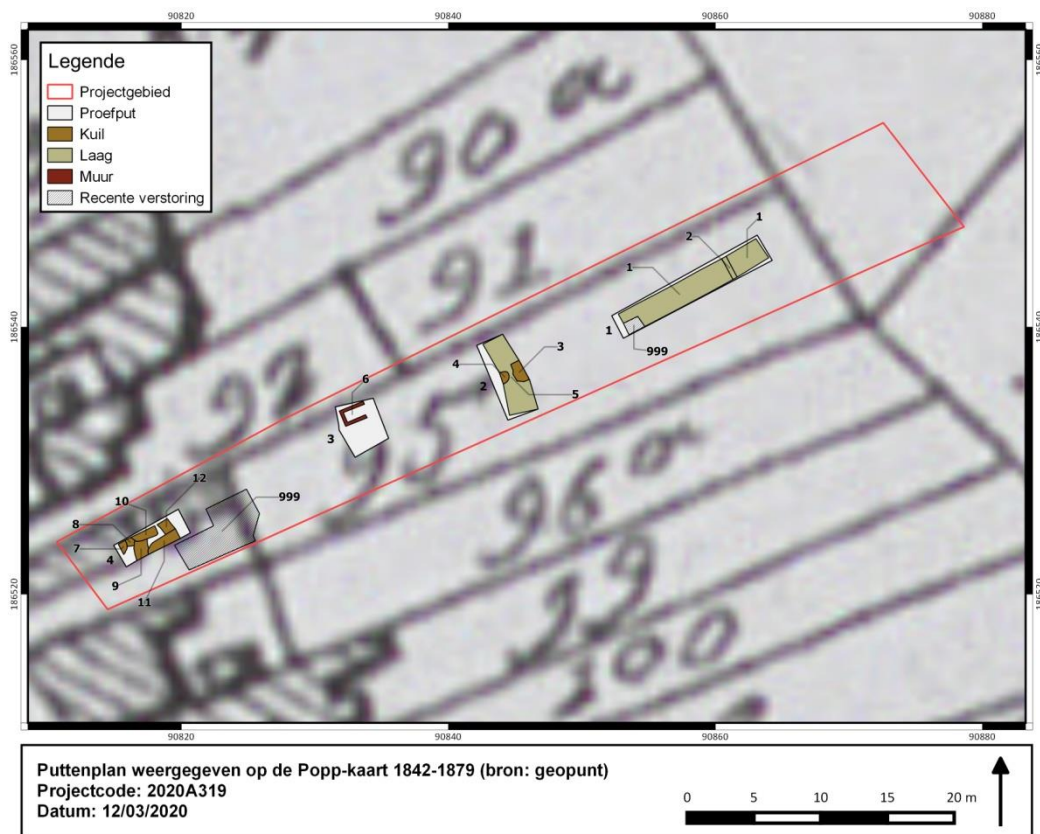
Verschillende pakketten getuigen van ophoging en versterking binnen het terrein. Het gaat om lagen 2 en 3 (profiel 1, ophoging), lagen 2, 3 en 4 (profiel 2, ophoging), laag 1 (profiel 3, versterking), lagen 2 en 3 (profiel 4, ophoging) en laag 4 (profiel 4, versterking).

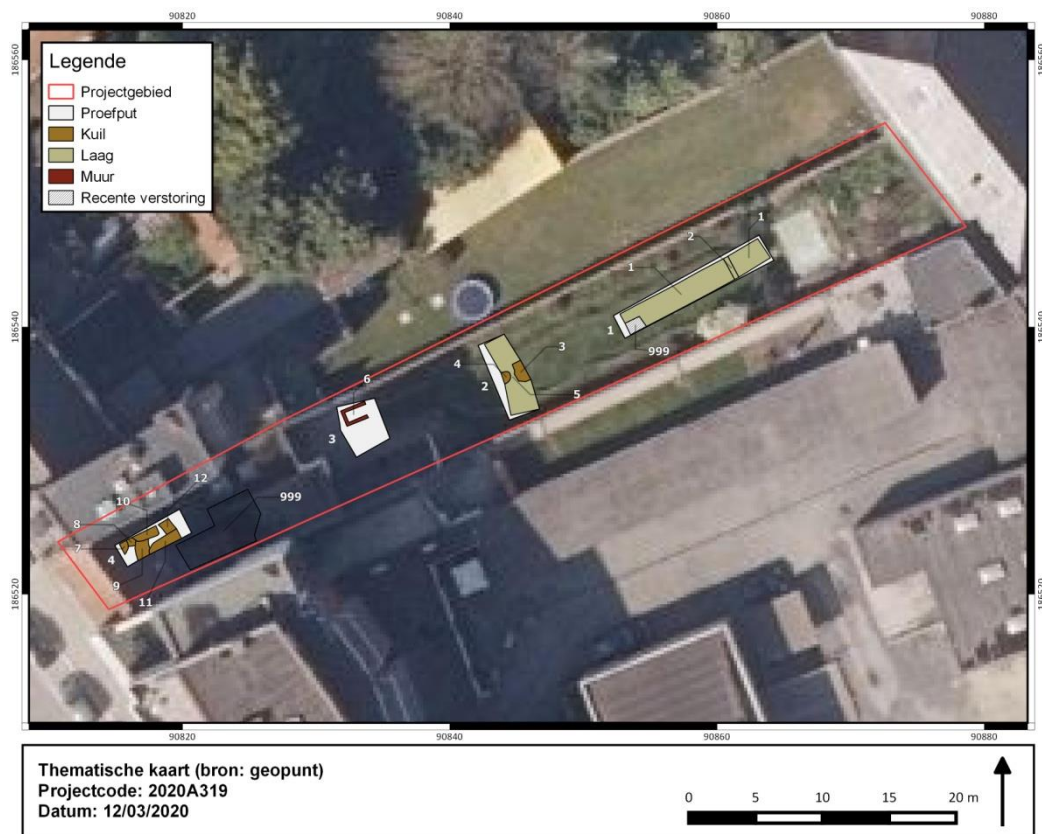
Figuur 33 Sporenplan geprojecteerd op de Ferrariskaart (1777) (bron: geopunt)

Figuur 34 Sporenplan geprojecteerd op Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) (bron: geopunt)

Figuur 35 Sporenplan geprojecteerd op de Popp-kaart. (bron: geopunt)

Figuur 36 Thematische kaart op orthofoto. (bron: geopunt)

6.8 Beantwoording van de onderzoeksvragen

Hoe diep bevindt zich het archeologisch niveau?

Ter hoogte van werkput 1 bevindt het relevante archeologische niveau circa 1m dieper dan het maaiveld, rond +7,5m TAW. In werkput 2 moet het een relevant archeologisch niveau ook vermoedelijk rond +7,5m TAW schommelen. In werkput 3 werd geen archeologisch niveau aangetroffen, gezien de grote verstoringsgraad. In werkput 4 tenslotte lag het archeologisch niveau op +8,2m TAW, circa 80cm onder het huidige loopniveau.

In hoeverre is het plangebied verstoord?

In werkput 1 werd in de westelijke hoek een verstoring (recente kuil) aangetroffen. In werkput 2 werd een uitbraakspoor S3 en recente kuil S4 gevonden. Werkput 3 was volledig verstoord, uitgezonderd een recente beerput. Ter hoogte van werkput 4 tenslotte was de bovenste 50cm verstoord. Ten zuiden van werkput 4 werd een keldervolume van 20m² opgemeten. Voorts hebben de verscheidene recente rioleringen, putten en funderingen een vrij grote schade toegebracht aan, vooral het westelijke deel, van het plangebied.

Hoeveel archeologische niveaus kunnen onderscheiden worden?

In principe werd maar één archeologisch niveau onderscheiden, ter hoogte van de onaangeroerde grond, op TAW tussen +8,2m en +7,5m.

Wat is de aard, omvang, datering, en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?

Archeologische sporen kwamen voor in de vorm van ophogingspakketten, (afval/winnings)kuilen, funderingen en uitbraaksporen. De oudste sporen dateren uit de volle/late middeleeuwen. De sporen in werkput 4, en met name de kuilen in het onderste niveau kenden een redelijk goede bewaring. De funderingsresten kenden een slechte bewaring (zie laag 3, profiel 4, S6, S3).

Hoe is de opbouw van de chronologie van de aanwezige archeologische resten?

De oudste sporen dateren uit de volle/late middeleeuwen, het betrof de kuilen in werkput 4 en eventueel de ophogingslaag in werkput 1. Voorts werden sporen gevonden die in de nieuwe maar vooral in de nieuwste tijden (19de – 20ste eeuw) gedateerd kunnen worden.

Wat is de onderlinge samenhang tussen de sporen en structuren?

Tussen de sporen onderling kon niet echt een samenhang gevonden worden. De kuilen uit werkput 4 en de ophogingspakketten uit de profielen 1 en 2 kunnen wel in verband met elkaar gebracht worden. Voor de rest waren de sporen te verspreid (ruimtelijk als datering) en slecht bewaard om een samenhang te achterhalen.

Welke specifieke activiteiten hebben binnen het onderzoeksgebied plaatsgevonden? Wat zijn de materiële aanwijzingen hiervoor? Passen deze in de historische context van de locatie?

De archeologische sporen getuigen van gewone bewoningsactiviteiten. Getuige hiervan zijn de (uitgebroken)funderingen en afvalkuilen. Ook het materiaal (aardewerk en glas) betreft gewoon huishoudelijk afval.

Uit welke periode dateren de vondsten? Kan er een functionele interpretatie aan gegeven worden?

De vondsten kunnen hoofdzakelijk in de volle/late middeleeuwen en 2de helft 19de eeuw/20ste eeuw gedateerd worden. Het materiaal betreft gewoon huishoudelijk afval.

Wat is de datering en samenstelling van de aangetroffen ophogingslagen?

Enkel lagen kunnen als ophogingslagen aangeduid worden. Het ging om lagen 2 en 3 (profiel 1), lagen 2, 3 en 4 (profiel 2), lagen 2 en 3 (profiel 4). Alle lagen kunnen als postmiddeleeuws gedateerd worden uitgezonderd laag 3 in profiel 1.

Bevindt de gracht (1550-1650), aangetroffen op Cai 15916, zich binnen het plangebied?

Binnen de onderzoeksopdracht werden geen resten aangetroffen van deze gracht.

Moet er, op basis van de archeologische resten, een vlakdekkend vervolgonderzoek plaatsvinden? Wat is de ruimtelijke afbakening van het vervolgonderzoek? Welke vraagstellingen dienen geformuleerd worden voor een vervolgonderzoek?

Op basis van het uitgevoerde proefonderzoek werden voldoende bewijzen verzameld om een gedegen beslissing te maken omtrent het vervolgtraject. Wegens de beperkte hoeveelheid aangetroffen archeologische sporen, de algemene matige bewaringstoestand van het sporenbestand en confrontatie met de geplande werken is gebleken dat het volledige plangebied vrijgegeven kan worden.

7 Samenvatting

Ter hoogte van Markt 87 te Deinze (Oost-Vlaanderen) worden omgevingsvergunningsplichtige werken gepland. In dit kader werd een archeologienota opgemaakt waarin werd gesteld dat een archeologisch vooronderzoek in de vorm van proefputten noodzakelijk was vooraleer de werken van start konden gaan.

Op maandag 3 maart 2020 voerde de firma Ruben Willaert bvba een onderzoek uit om het archeologisch potentieel van het plangebied in te schatten. In totaal werden 4 proefputten aangelegd. De oudste aangetroffen sporen bevonden zich op het westelijke deel van het plangebied en dateerden uit de volle/late middeleeuwen. Een ophogingspakket kon eventueel ook in de volle/late middeleeuwen gedateerd worden. De overige sporen kunnen voornamelijk in de nieuwste tijd gedateerd worden.

8 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

DE GROOTE K., 2014, Middeleeuws aardewerk in Vlaanderen. Techniek, typologie, chronologie en evolutie van het gebruiksgoed in de regio Oudenaarde in de volle en late Middeleeuwen 10de-16de eeuw, *Relicta Monografieën 1*, Brussel.

9 Bijlagen

9.1 Plannenlijst

Algemeen grondplan, allesporenplan

Profielenplan: schaal 1/20

9.2 Sporenlijst

2020A319

DEMA-20 Deinze Markt

SPORENLIJST

PUTNR	VLAKNR	SPOORN	AARDSPOR	VULLINGNR	TINT	HOOFDKLEUR	TEXTUUR	GEVLEKT	INSLUITSEL	Z
1	1	999	KL	1	MIDDEN	BR	XXX	HETEROGEEN		7.76
1	1	1	LG	2	MIDDEN	BR	XXX	HETEROGEEN		7.74
1	1	1	LG	1	MIDDEN	BR	XXX	HETEROGEEN		7.74
1	1	2	LG	1	MIDDEN	BR	XXX	HETEROGEEN		7.74
2	1	3	KL	1	MIDDEN	BR	XXX	HETEROGEEN	BKS	8.06
2	1	4	KL	1	MIDDEN	BR	XXX	HETEROGEEN		8.04
2	1	5	LG	1	MIDDEN	BR	XXX	HETEROGEEN		8.03
3	1	6	MR	1	MIDDEN	BE	XXX	HETEROGEEN	BKS	8.05
4	1	999	XXX	1	MIDDEN	BE	XXX	HETEROGEEN		9.11
4	1	7	KL	1	MIDDEN	GR	XXX	HETEROGEEN		7.97
4	1	8	KL	1	MIDDEN	GR	XXX	HETEROGEEN		8.01
4	1	9	KL	1	MIDDEN	GR	XXX	HETEROGEEN		7.97
4	1	10	KL	1	MIDDEN	GR	XXX	HETEROGEEN		7.93
4	1	11	KL	1	MIDDEN	GR	XXX	HETEROGEEN		8.01
4	1	12	KL	1	MIDDEN	GR	XXX	HETEROGEEN		7.98

9.3 Vondstenlijst

2020A319

DEMA-20 Markt Deinze

VONDSTENLIJST

VONDSTNR	PUTNR	VLAKNR	SPOORN	VULLINGNR	INHOUD	VERZAMEL	X	Y	Z
1	1	1	1	2	AWG	AANV	90857.17	186542.35	7.72
2	2	1	4	1	AWG	AANV	90844.15	186536.3	8.3
2	2	1	4	1	AWG	AANV	90844.15	186536.3	8.3
2	2	1	4	1	AWG	AANV	90844.15	186536.3	8.3
3	2	1	4	1	GLS	AANV	90844.17	186536.33	8.3
3	2	1	4	1	GLS	AANV	90844.17	186536.33	8.3
3	2	1	4	1	GLS	AANV	90844.17	186536.33	8.3
4	4	1	11	1	AWG	AFW	90818.41	186523.84	7.94
5	4	1	10	1	AWG	AFW	90816.74	186524.11	7.96
5	4	1	10	1	AWG	AFW	90816.74	186524.11	7.96

Subform SPLITS

Vonds tnr	Scanc ode	Inho ud	Aant al	Gewi cht	Artefacttyp e	Periode	AB R alg	AB R spe c	Soort	Opmerking	Doos nr	Afstot en	Exposa bel	Uitwer ken
1	DEMA-20V1.001	AWG	2	73.00 gr	GRS	13de-14de eeuw	KE R	AW G	MAI: 1, onbepaald	1 randfragment, 1	1	0	0	

									oorfragment				
2	DEMA-20V2.003	AWG	3	246.00 gr	AWG.GLAZ UUR	2de helft 19de eeuw	KE R	AW G	MAI: 1, onbepaald	2 passende bodemfragmenten, 1 wandfragment	1	0	0
2	DEMA-20V2.002	AWG	1	51.00 gr	DEKSEL	2de helft 19de eeuw	KE R	AW G	MAI: 1, deksel	1 fragment, geglaazuurd aan beide zijden	1	0	0
2	DEMA-20V2.001	AWG	1	63.00 gr	INDUSWIT	2de helft 19de eeuw	KE R	AW G	MAI: 1, kopje	1 bodem, volledig profiel	1	0	0
3	DEMA-20V3.003	GLS	1	89.00 gr	FLES	1ste helft 20ste eeuw	GL S	GL S	MAI: 1, flesje	volledig, 100 op onderzijde	1	0	0
3	DEMA-20V3.002	GLS	1	258.00 gr	GLAS	1ste helft 20ste eeuw	GL S	GL S	MAI: 1, drinkglas	1 bodem, volledig profiel	1	0	0
3	DEMA-20V3.001	GLS	2	303.00 gr	GLAS	1ste helft 20ste eeuw	GL S	GL S	MAI: 1, drinkglas	1 bodem, 1 randfragment, passend, volledig profiel	1	0	0
4	DEMA-20V4.001	AWG	1	15.00 gr	GRS	volle-late middeleeuwen	KE R	AW G	MAI: 1, onbepaald	1 wandfragment	1	0	0
5	DEMA-20V5.002	AWG	1	13.00 gr	GRS	volle-late middeleeuwen	KE R	AW G	MAI: 1, onbepaald	1 wandfragment	1	0	0
5	DEMA-20V5.001	AWG	1	8.00 gr	STG	NT	KE R	AW G	MAI: 1, onbepaald	1 wandfragment	1	0	0

9.4 Monsterlijst

/

9.5 Fotolijst

2020A319
DEMA-20 Markt Deinze

FOTOLIIST

BESTAND	FOTONR	SOORT	PUTNR	VLAKNR	SPOORNRS	ONDERWERP	MEDIUM	DATUM
DEMA-20-0011.JPG	1	PROFIEL	1	1		Profiel1	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0005.JPG	1	PROFIEL	1	1		Profiel1	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0006.JPG	1	PROFIEL	1	1		Profiel1	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0007.JPG	1	PROFIEL	1	1		Profiel1	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0008.JPG	1	PROFIEL	1	1		Profiel1	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0009.JPG	1	PROFIEL	1	1		Profiel1	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0010.JPG	1	PROFIEL	1	1		Profiel1	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0004.JPG	2	VLAK	1	1		Vlak1	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0001.JPG	2	VLAK	1	1		Vlak1	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0002.JPG	2	VLAK	1	1		Vlak1	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0003.JPG	2	VLAK	1	1		Vlak1	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0018.JPG	3	PROFIEL	2	1		Profiel2	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0012.JPG	3	PROFIEL	2	1		Profiel2	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0013.JPG	3	PROFIEL	2	1		Profiel2	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0014.JPG	3	PROFIEL	2	1		Profiel2	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0015.JPG	3	PROFIEL	2	1		Profiel2	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0016.JPG	3	PROFIEL	2	1		Profiel2	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0017.JPG	3	PROFIEL	2	1		Profiel2	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0022.JPG	4	VLAK	2	1		Vlak1	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0019.JPG	4	VLAK	2	1		Vlak1	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0020.JPG	4	VLAK	2	1		Vlak1	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0021.JPG	4	VLAK	2	1		Vlak1	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0027.JPG	5	VLAK	3	1		Vlak1	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0023.JPG	5	VLAK	3	1		Vlak1	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0024.JPG	5	VLAK	3	1		Vlak1	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0025.JPG	5	VLAK	3	1		Vlak1	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0026.JPG	5	VLAK	3	1		Vlak1	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0038.JPG	6	PROFIEL	4	1		Profiel4	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0036.JPG	6	PROFIEL	4	1		Profiel4	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0037.JPG	6	PROFIEL	4	1		Profiel4	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0044.JPG	7	VLAK	4	1		Vlak1	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0039.JPG	7	VLAK	4	1		Vlak1	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0040.JPG	7	VLAK	4	1		Vlak1	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0041.JPG	7	VLAK	4	1		Vlak1	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0042.JPG	7	VLAK	4	1		Vlak1	digitaal	03-Feb-20
DEMA-20-0043.JPG	7	VLAK	4	1		Vlak1	digitaal	03-Feb-20

